

Glasnik MIRA

Godište IX. • broj 8 • Međugorje • kolovoz 2014. • cijena 2,5 KM /10kn

25.
MLADIFEST
MEĐUGORJE, 2014.

Evo ti Majke!

Draga djeco!

Vi niste svjesni koje milosti živite u ovom vremenu u kojemu vam Svevišnji daje znakove da se otvorite i obratite. Vratite se Bogu i molitvi i neka u vašim srcima, obiteljima i zajednicama zavlada molitva da vas Duh Sveti vodi i potiče da budete svakim danom otvoreniji Božjoj volji i njegovu planu za svakog od vas. Ja sam s vama i sa svetima i anđelima zagovaram za vas.

Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu!

25. srpnja 2014.

Iz sadržaja

Poruka za sadašnji trenutak
Vrijeme kao milost i šansa
fra Ivan Dugandžić

Promišljanje
Ljubav je Božji dar, divna svetinja života za koju je svaki čovjek stvoren
fra Petar Ljubičić

Svetkovina sv. Jakova ap., st.
Služiti Bogu pomažući drugima
fra Mario Ostojić

25. Mladifest
Evo ti Majke!
mons. Domenico Sigalini

Svjedočanstvo
Međugorje me je izgradilo
fra Miro Šego

Susreti
Iz Gospina Nazareta u Gospino Međugorje
Milka Rozić

Promišljanje

25. Mladifest

Zajedništvo i jedinstvo mladih cijeloga svijeta uz jubilarni 25. molitveni festival mladih u Međugorju

fra Tomislav Pervan

Već je pune trideset i tri godine Međugorje ucrtano kao religijski fenomen na mapi suvremena svijeta i Katoličke Crkve. Sve je započelo tvrdnjom šestero tinejdžera da im se od 24. lipnja 1981. ukazuje Majka Božja. To bijaše inicijalno paljenje i onaj „okidač“ koji je razlogom masovnih okupljanja, u početku na mjestu ukazanja, a potom u župnoj crkvi.

Od samih početaka pa do dana današnjega međugorski fenomen izaziva prijepore: jedni su njime oduševljeni, promiču ga svim silama, a drugi sve osporavaju, niječu, izvrću činjenice, karikiraju. Sgleda li se, pak, поближе, Međugorje ne treba ni zagovornika ni osporavatelja. Ono živi svojim životom, ima svoju nutarnju dinamiku i pogonska pera, ono se širi u koncentričnim krugovima i ispisuje u našem dobu jedno poglavlje Djela apostolskih. (Naime, u Lukinim Djelima završna je riječ posvećena ne Pavlu ni apostolima, njihovoj smrti, nego Isusu Kristu. Isus Krist kao Gospodin ostaje na pozornici, dok apostoli odstupaju. I Krist vodi režiju u svijetu, on ima završnu riječ, on je redatelj povijesti i ljudskih sudbina.)

Međugorje je dar hrvatskome puku

Međugorje je nastalo bez ljudskoga htijenja, dogodilo se u teškim vremenima za hrvatski narod, nakon smrti *besmrtnoga vođe* koji nije smio umrijeti. Kad je i nakon fizičkoga odstupanja s pozornice njegov (zlo)duh posvuda bio prisutan, na njega su se kleli i zaklinjali na svojim kongresima članovi *kompartije*. Nisu bili svjesni da će za nepuno desetljeće svi njihovi kongresi i „veličine“ pasti u vodu, da će se komunizam urušiti u sebe (implozirati) kao kula od karata. Urušio se silinom molitvenih mimohoda, upaljenih svijeća u istočnome bloku, a na ovim ozemljima snagom tolikih molitava koje su se izvijale iz srdaca u Međugorju: *Svani, dane, i noć skrati, sini, sunce, i povrati: Bogu čast – ljudima mir, slobodu!* Međugorje je hrvatski vjernički puk prepoznao kao dar neba te potvrdu svoje vjere, kao poruku da nismo zaboravljeni.

Mi koji smo u počecima živjeli ovdje te izbliza promatrali dinamiku događaja, možemo reći da je Međugorje od prvih dana imalo snažan odjek u tuzemstvu, ali i u inozemstvu. Dok su druga svetišta više-manje nacionalno obilježena, osim velikih marijanskih poput Lurda i Fatime, Međugorje je od svojih početaka postalo međuna-

Fotografija na naslovnici: Josip Vasilj - Frama Međugorje

GLASNIK MIRA | Utemeljitelj i nakladnik: Informativni centar MIR Međugorje | Glavni urednik: Krešimir Šego | Lektor i korektor: Zdenka Leženić | Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266 Međugorje, BiH | Tel.: 00 387 36 650 200; 653 327 | Faks: 00 387 36 651 300 | Služba pretplate: 00 387 36 653 342 | E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr | Internet: www.medjugorje.hr
Grafičko oblikovanje: Shift, Mostar | Tisak: Fram-Ziral, Mostar | List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006. | Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATA PRETPLATE: Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352 | **Iz Hrvatske u HRK:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Špišitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22 | **Iz Njemačke u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ: 75090300 | **Iz Švicarske u CHF:** Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (za Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2 | **Iz svih europskih zemalja u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ: 75090300, BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE8875093000002155044 | **Za sve valute iz drugih zemalja:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

▶ rodnom odredištem hodočasnika, bogotražitelja, radoznalaca. Nikakve prijetnje ni zastrašivanja pa ni uhićenja, straže i zabrane, koje su trajale sve do lipnja 1983., nisu mogle spriječiti ljude u dolascima jer su osjećali da je tu nebo dodirnulo zemlju. Iskustva koja čovjek doživi i nosi u srcu daleko su snažnija od ljudskih prijetnji. *Ne možemo ne govoriti o onome što smo vidjeli, čuli, iskusili* – bijaše odgovor apostola, ali i tolikih hodočasnika u Međugorje. Rodilo se ono ne kao malen vrutak, nego u obliku golema izvora, poput rijeke Bune, koja izvire ispod strme litice te se nakon kratka toka ulijeva u Neretvu, bez pritoka. Količina vode na samome izvoru toliko je golema da se kajakaši zapućuju plovilima u dubinu stijene i špilje odakle izvire. Slično bijaše i s Međugorjem. Ljudi su dolazili, grabili živodajnu vodu te okupani na milosnu izvoru, u kupelji pomirenja, odlazili odavle preporođeni, izliječeni u duši i srcu, a mnogi i od tjelesnih bolesti.

Vijest se o Međugorju pronosila od usta do usta. U prvo su doba komunistički mediji i propaganda govorili o Međugorju i fenomenu sve najgore, kako je to onodobno običavao Radio Tirana sa svojim tiradama protiv svega i svakoga. Čini se da su svojim napadajima i kritikama ljude samo poticali na dolazak. Što su više govorili protiv, vjernički im je svijet manje vjerovao. Zapravo, počeo je vjerovati da je istina suprotno od onoga što su promicali sinovi „Oca laži“, kako je Isus nazvao Sotonu. Mlade su zbog bezazlenih pjesama trpali u zatvore, sudili na prijekim sudovima.

Samozatajna žudnja mladih za Bogom

Protuučinak među svijetom, od onoga što su komunisti namjeravali, imalo je uhićenje i osuda župnika fra Jozze Zovke. Što više represije, to veći i brojniji dolasci u Međugorje! Tu bi trebalo tražiti korišćene međugorskih okupljanja mladih koja su započela devedesetih godina. Ne smijemo smetnuti s uma i zemljopisni položaj Međugorja. Kad se pitamo, zašto se upravo ovdje dogodio taj fenomen, odgovor bi mogao glasiti da se na ovim ozemljima povlači razdjelnica između Istoka i Zapada. I Istok i Zapad mogao je putovati onodobno u ondašnju državu. Ni Česi ni Slovaci, pogotovo ne iz Istočne Njemačke, nisu mogli putovati na Zapad, ali su mogli kao turisti dolaziti na Jadran. Sjećam se tih osamdesetih godina, dok sam ovdje župnikovao, kako su mladi iz Češke i Slovačke te iz Mađarske dolazili u Međugorje. Naime, stizali bi na more autobusom, a onda bi se neki „odmetnuli“ od skupine i dolazili u Međugorje, provodili tu dane u molitvi živeći krajnje skromno, o kruhu i konzervama. Bili su

žudni i željni Boga. Mi smo im davali u to doba tisuće krunica, medaljica, Biblija mladih i molitvenika na njihovu jeziku, što su uzimali sa sobom i krijumčarili preko granice. Prisjetimo se, komunisti su se daleko više bojali pisane riječi nego oružja. I to je pripomoglo rušenju komunizma. Danas mladi s europskoga Istoka u velikom broju pohode festivale mladih, pa čak i dominiraju.

Međugorski mladi bili su prisutni u Rimu 1985. za prvoga susreta mladeži iz svijeta s karizmatičnim sv. Ivanom Pavlom II. Već se tada u Crkvi, vidovitošću svetoga Pape, ro-

dila ideja *Youth 2000*, mladež u pripravi za milenijski jubilej. Prvi je festival mladih ovdje započeo pok. fra Slavko Barbarić 1990. Sv. Ivan Pavao II. u svojoj je apostolskoj pobudnici *Nadolaskom trećega tisućljeća* zacrtao plan bliže pripreme za spomenuti jubilej. Tri godine pripreme posvećene Presvetomu Trojstvu i završna godina posvećena Euharistiji bijaše Papina ideja koja se ozbiljivala i ovdje u Međugorju. Svake je godine broj mladih bio u trajnu porastu tako da smo i mi sami bili zatečeni brojem nazočnika i mladih hodočasnika.

Međugorje je postalo međunarodnim odredištem hodočasnika, bogotražitelja, radoznalaca. Ljudi dolaze svakodnevno i grabe živodajnu vodu te okupani na milosnu izvoru, u kupelji pomirenja, odlaze preporođeni, izliječeni u duši i srcu, a mnogi i od tjelesnih bolesti. Jer samo tako, s Bogom, licem u lice, kao Mojsije, kao proroci, kao Isus koji je nama okrenuto Božje lice, može današnji mladi čovjek pronaći mir, svoje životno sidrište i uporište.

Posljednjih godina broj sudionika na festivalu mladih penje se na više od četrdeset tisuća. Dolaze iz više od sedamdeset zemalja, a za neke male države malo je tko i čuo, toliko su malene na zemljovidu svijeta. No, Međugorje se upisalo u njihovu svijest i vjeru! Naime, praksa je da vodiči prijave skupine nakon dolaska, neposredno prije početka festivala, pa se tek za mimohoda i predstavljanja pojedinih skupina koje sa svojim domovinskim stegovima pristupaju vanjskom oltaru vidi odakle je tko, iz koje je države i kontinenta. To je dojmljivo mnoštvo skupljeno iz svih jezika, puka i naroda, svih boja, rasa, sa svih kontinenta. Pred nama se tada razvija širok spektar zastava, nošnja, ponašanja, običaja, što oduševljava i zanosu samom svojom pojavom, a ujedno izaziva divljenje i ponos zbog pripadnosti jednoj, svetoj, katoličkoj – sveopćoj i apostolskoj Crkvi. Ono što impresionira ovdje u Međugorju za tih, pa i svih drugih okupljanja, osjećaj je katoličkoga zajedništva i jedinstva oko Krista, Marije, Euharistije.

Nemoguće je imati točnu evidenciju sudionika. Uglavnom je ponajmanje mladih iz BiH. Sve je spontano, promidžba se odvija od usta do usta. Nema plaćenih oglasa u tisku, nema javnih poziva na okupljanja, putovanja. Mnogi godinama štede da bi mogli doći u Međugorje na festival, a mladi se, primjerice iz baltičkih zemalja, voze danima u

starim i trošnim autobusima. Nikakve ih žrtve ni usputne neprilike ne mogu omesti u nakanama. A kad se nađu ovdje, svi se osjećaju kao doma, spontani su, otvoreni, ljubazni, raspjevani, kakva je inače mladost na cijelome svijetu. Nema raspojasanosti kakvu ćemo susresti na okupljanjima kao što su tzv. *Love-Parade* ili *Woodstock*, ne „dila“ se droga, ne kupaju se u alkoholu, svi kao da su svjesni zašto su došli zapućujući se u Međugorje. Nisu to dani razbibrige ili opuštenosti, nego sve protječe u znaku križa i Euharistije, pjesme i sakramenta pomirenja. Svećenici su danonoćno u ispovjedaonicama ispred kojih se do u duboku noć mogu vidjeti redovi. Na oltaru je prošle godine znalo biti više od šest stotina svećenika u koncelecijaciji, a istodobno ih do stotinu zna ispovjedati u šezdeset ispovjedaonica te oko crkve.

Usporedimo li profana okupljanja mladih na raznim *eventima* ili *festivalima* s onim što se zbiva već punih dvadeset i pet godina u Međugorju na ovdašnjem festivalu mladih, zamijetit ćemo razliku kao između neba i zemlje. Treba *doći i vidjeti* što se ovdje odvija kroz tjedan dana slavlja, hvalospjeva, molitve, pjesme, nezaboravnih euharistijskih slavlja. Kakva samo molitvena atmosfera vlada za euharistijskih klanjanja pod otvorenim nebom, nakon čega pjesma ne prestaje dugo u noć! Koja je to sabranost, uronjenost u molitvu, u

sebe, u Boga! Dopodne i popodne mladi se okupljaju uz molitveni program kateheze biranih predavača i svjedočanstva onih koji su se oslobodili pakla droge i ovisnosti, uz svjedočanstva mladih obitelji ili pak onih koji su ovdje osjetili poziv za duhovno zvanje. Mladima se pridružuje i prati ih više od šest stotina svećenika, koliko ih tih dana bude u Međugorju, koji uveličavaju euharistijska slavlja, ali su jednako neumorni u službi sakramenta pokore, pomirujući čovjeka grješnika s Bogom. Tih se dana ovdje okupi, preračunato, jedan promil svećenika iz cijele Crkve! Znamo što znači imati jedan promil alkohola u krvi. A kad se taj promil ovdje napuni Duhom Svetim (u oba slučaja imamo pojam *spiritus*), koliki je to onda blagoslov za Kristovu Crkvu i njezinu obnovu!

Međugorje kao duhovni zavičaj

Festival mladih u Međugorju možemo nazvati živim sudobnim psaltinom, otvorenim molitvenikom mladih duša; tu vlada posvećena otvorenost Bogu. Mladi u potrazi za onim što im može ispuniti srce i biće, mladi, koji su možda i osobno iskusili trpak i gorak okus grijeha i nesreću što je grijeh donosi sa sobom, traže lijek ranjenoj duši u Kristovu sakramentu pomirenja, u Kristovim kupkama.

Ne obaziru se oni što tko govori ili misli o Međugorju. Ne, to njih ne zanima, ne čitaju otpad, vijesti koje su danas zanimljive, a sutra su već prošle kao noćna mora ili ružan san. Oni znaju i slute gdje je duhovni zavičaj, gdje su udomljeni, tko ih ovdje očekuje i dočekuje, tko ih prihvaća i vodi svomu Sinu. Znaju to ne iz priča, nego iz vlastita iskustva, a to je iskustvo daleko značajnije od svega napisana ili izgovorena.

Ne treba njima droga ni bilo kakva ezoterija, ne treba njima ništa strano njihovoj izvornoj vjeri i kršćanstvu jer znaju da u Crkvi imaju *liječ besmrtnosti* što ga je sam Gospodin ostavio. Zašto ostavljati plodne pašnjake i izvore žive vode te ići u potragu za zdencima koji su davno presušili ili ne mogu držati vode? Ne žele oni razuzdan provod na obližnjem Jadranu, danonoćno ludovanje uz treštanje rock-glazbe. Oni se ovdje kupaju u vlastitome znoju, na hercegovačkom čelopeku, ali znaju da će iz ovih Marijinih i Isusovih toplica poći doma čiste duše, rasterećena srca, bez prtljage na leđima i tereta u srcima. I bit će svima koje susretnu svjedoci nezaboravnih dana. Svi ti mladi nose u sebi vapaj starozavjetnoga molitelja: *O Bože, ti si Bog moj, sa žudnjom tebe tražim! Tebe žeda duša moja tijelo moje za tobom gine, u zemlji (Europi!) pustoj, suhoj i bezvodnoj!*

Nastavak na 17. str. ▶

Vida Vasilj - Frana Međugorje

Vrijeme kao milost i šansa

Vrijeme nam je razmisliti o vremenu... Tako bi nekako moglo započeti razmišljanje nad posljednjom Gospinom porukom s kojom površan čitatelj vjerojatno ima poteškoća jer se u njoj, po tko zna koji put, ponavljaju dobro poznate i već često spominjane teološke teme: Bog, Duh Sveti, milost, molitva, obraćenje... Netko bi iz tog ponavljanja mogao brzopleto zaključiti da je to samo zato da bi se opet nešto reklo. Međutim, pažljivijim čitanjem otkrivamo smislenost i povezanost svih tih tema. A smislenost i aktualnost poruke dodatno je pojačana naglašavanjem značenja „ovoga vremena“ i „znakova“ koje nam daje Svevišnji.

fra Ivan Dugandžić

Znademo da je vrijeme jedna od temeljnih kategorija ljudskoga života. Samo zato što se stalno mijenja, raste, razvija i sazrijeva, čovjek ima iskustvo vremena koje prolazi. Proživljavajući kratak trenutak sadašnjosti svoga života, on se prisjeća svoje prošlosti i misli na ono što će tek doći, na posve neizvjesnu budućnost. Možemo pritom razlikovati između objektivnog i subjektivnog vremena. Ovo potonje je za svakog pojedinca drukčije pa zato i važnije. Vrijeme, naime, jednako prolazi svima, ali ga svi ne koriste jednako. Zato u tom objektivnom tijeku vremena postoji moje subjektivno vrijeme kojemu ja dajem lice i naličje. Stoga sveti Augustin kaže: „Dragocjen mi je svaki trenutak vremena.“ Vrijeme doista može biti milost i šansa.

Kad Gospa govori o „ovom vremenu“, zacijelo misli na trideset i tri godine svoje nazočnosti u župi Međugorje u odnosu na ono što mu je prethodilo i ono što će tek doći. Tu je nazočnost u mnogim svojim porukama nazvala milošću koju nam Bog po njoj nudi, čega mnogi svjedoci tih događaja još uvijek nisu svjesni. Mnogi su još uvijek sljepi i na brojne znakove koje je Svevišnji sve te godine obilato davao i daje. Za one kojima je u životu najvažnije imati i posjedovati, vrijeme je novac i oni ga tako koriste dok je onima koji se prepuštaju površnim užiticima i zabavi vrijeme često obilježeno nepodnošljivom dosadom pa ga žele „ubiti“. Kako ružan izraz za isto tako ružno iskustvo! Dakle, Gospina poruka u svojoj prvoj rečenici želi podsjetiti na nešto važno što dolazi od Boga i što daje poseban pečat ovom vremenu, a to prati i ozbiljan prigovor da mnogi toga još uvijek nisu svjesni.

Biblijsko poimanje vremena

S obzirom na kategoriju vremena, Sveto pismo posve različito govori o Bogu i o čovjeku. Bog je vječan i ne podliježe tijeku vremena. Zato psalmist, misleći na Boga, pjesnički kaže: *Jer je tisuću godina u očima tvojim kao jučerašnji dan koji je minuo*, dok za ljude vrijedi usporedba iz prirode: *Kao trava su što se zeleni, jutrom cvate i sva se zeleni, a uvečer, već se suši i vene.* (Ps 90, 4-6) Iskustvo čovjekove prolaznosti, ali i mogućnost da se vrijeme pravilno iskoristi mudri Propovjednik sažima u sljedeću rečenicu: *Sve ima svoje doba, i svaki posao pod nebom svoje vrijeme.* (Prop 3, 1)

Novi zavjet raspolaže različitim pojmovima za vrijeme. Ponajprije nalazimo vrijeme (*hronos*) u značenju tijeka vremena koje ide prema svome cilju, prema vječnosti koju je netko zgodno nazvao „vrijeme bez vremena“. Zatim susrećemo poimanje vremena u smislu pravoga trenutka, prigode koja se čovjeku nudi (*kairos*) i koju ne bi smio proigrati. Tako sv. Pavao vrijeme Isusova dolaska zove „puninom vremena“ (Gal 4, 4), kad Bog počinje ostvarivati svoja obećanja. Osim toga, nalazimo i govor o stanovitu „času“ (*hora*) koji je Bog odredio i koji samo on znade. Tako, primjerice, Isus govori o svom „času“ koji još nije došao misleći pritom na svoju smrt (usp. Iv 2, 4) koja je u Očevu planu sa Sinovim dolaskom na svijet.

I vrijeme ponovna Isusova dolaska, odnosno konačna suda nad svijetom, pridržano je samo Ocu (usp. Mk 13, 32), no prvi kršćani žive sa sviješću da je to „vrijeme blizu“ (Otk 22, 10). To ne zrcali samo njihovu svijest o prolaznosti vremena, nego još više odlučnost da već sada žive za vječnost. U svjetlu obećana im vječnoga života njima je sve ovozemaljsko manje važno. Tako sv. Pavao piše Korinćanima: *Braćo, ovo vam kažem: vrijeme je kratko. Preostaje da i oni koji ima-*

ju žene žive kao ih nemaju; i koji plaču, kao da ne plaču; i koji se raduju, kao da se ne raduju; i koji kupuju, kao da ne posjeduju; i koji uživaju ovaj svijet, kao da ga ne uživaju, jer prolazi vanjski oblik ovoga svijeta. (1 Kor 7, 29-31)

Vrijeme i duh vremena

Svako je vrijeme obilježeno nečim što mu daje negativan pečat, a što obično nazivamo duhom vremena. Pitamo se koji je duh današnjeg vremena. Nije nikakva tajna da je današnje vrijeme obilježeno bezbožnošću širokih razmjera. Nije riječ samo o izričitoj bezbožnosti koju mnogi ljudi svjesno biraju i tako žive, nego i o onoj prešutnoj koja obilježava život mnogih takozvanih vjernika koji nikada nemaju vremena za molitvu, za nedjeljno sudjelovanje u euharistijskom slavlju ili redovitu ispovijed. Tako potvrđuju da im je sve drugo važnije od Boga. Taj prešutni oblik bezbožnosti u svakodnevici života opasniji je od izričite bezbožnosti, zato što se skriva iza maske religioznosti.

Izričita bezbožnost najčešće nastaje zbog pogrešne slike o Bogu u nekih ljudi. Oni s jedne strane optužuju Boga što trpi nepravdu, nasilje i stradanje nemoćnih, a s druge strane traže za čovjeka apsolutnu slobodu. Tako upadaju u očito proturječje. Optužuju Boga za zločine što ih je počinio čovjek zlorabeći slobodu koju mu je dao Bog. Zato nije rijedak slučaj da se takvi kritičari Boga

Sve ima svoje doba, i svaki posao pod nebom svoje vrijeme. (Prop 3, 1)

Snimila Lidija Paris

pokažu kao njegovi tražitelji i da mu se doista vrata.

O tome snažno svjedoči židovski mislilac i pisac Elli Wiesel koji je na vlastitoj koži iskusio stradanja svoga naroda u koncentracijskim logorima u vrijeme Drugoga svjetskog rata. „Trojica rabina odluče pozvati Boga na odgovornost za ta stradanja i upriličte neku vrstu sudskog procesa, u kojemu je jedan preuzeo ulogu tužitelja, drugi brani-

telja, a treći sudca. Nakon što su razmotrili sve razloge optužbe i obrane, sudac proglašio Boga krivim za stradanja njegova naroda. Nakon toga je“, kaže Wiesel, „nastala šutnja koja me je podsjetila na šutnju na Sinaju, beskrajna, vječna šutnja. Na kraju progovara rabi koji je imao ulogu sudca: 'Prijetelji, pođimo sad i počnimo moliti!' I molili smo se onom istom Bogu kojega su samo nekoliko minuta prije osudila njegova djeca.“

„Vratite se Bogu i molitvi i neka u vašim srcima, obiteljima i zajednicama zavlada molitva...“ Bog je jedino čovjekovo utočište, njemu se uvijek može vratiti.

To samo potvrđuje da je Bog čovjekovo jedino utočište, unatoč nesporazumu do kojeg može doći. Njemu se uvijek može vratiti.

Vratite se Bogu i molitvi!

Na to nas želi podsjetiti i Gospa kad kaže: „Vratite se Bogu i molitvi i neka u vašim srcima, obiteljima i zajednicama zavlada molitva...“ Taj poziv ne smijemo shvatiti ni usko ni sebično. Ne smijemo se vrtjeti samo oko sebe i moliti za svoje potrebe, nego biti dio Božjega plana sa svijetom. Nerijetko izražavamo svoje žaljenje što se Europa u kojoj živimo odriče svojih kršćanskih korijena i što ne želi Boga u svom ustavu. Time se ništa ne mijenja. Bolje bi bilo početi moliti da se ta Europa vrati Bogu.

Kao primjer može poslužiti skupina kršćana koja se javlja za riječ kao „ekipa Europe za Krista“. Nakon što su podsjetili da se danas „kršćanska načela što proizlaze iz razuma te ih je razumski moguće braniti, proglašavaju staromodnima ili pak odbacuju u nadasve drskim polemikama“, oni istodobno naglašavaju kako „mi kršćani imamo dužnost zastupati svoje vrijednosti nadasve učinkovito budući da i ostali to neprestano čine!“ No ne ostaju kod toga, očito svjesni da ni najoštroumnija polemika ne će nikoga uvjeriti da se vrati Bogu. Zato zaključuju: „Radi toga nam valja moliti za Europu – moliti Očenaš – i zagovarati naše kršćanske vrijednosti, jednako u malim, kao i u velikim stvarima.“

U temelju svih kršćanskih vrijednosti bila je i ostaje vjera u Boga i molitva kao izraz čovjekove potrebe za Bogom. A sve se to dokazuje u svakodnevici života koja je uvijek milost i nova prilika. Svjestan toga, pravi se molitelj obraća Bogu: „Gospodine, stavljam preda te svoju svakodnevnicu. Duge sate i dane koji su ispunjeni svim i svačim samo ne Tobom. Pogledaj na tu svakodnevnicu, moj blagi Bože, koji si milosrdan čovjeku, koji gotovo i nije ništa drugo već svakodnevnica.“ (Karl Rahner)

Ljubav je Božji dar, divna svetinja života za koju je svaki čovjek stvoren

Govoriti o ljubavi znači govoriti o onoj pravoj i istinskoj, čistoj i nesebičnoj, osloboditeljskoj i evanđeoskoj ljubavi, o onome što je najveće i najuzvišenije, najsavršenije i najsvetije u Isusovoj poruci. Ljubav je izvor i smisao Zakona.

fra Petar Ljubičić

Znamo da je srž Isusova propovijedanja kraljevstvo Božje, a ljubav najveća zapovijed. To dvoje, kraljevstvo Božje i evanđeoska ljubav, zapravo su jedna te ista poruka. Reći: „Dođi kraljevstvo tvoje“, posve je isto što i reći: „Neka dođe tvoja ljubav.“

Ako je ikad bilo potrebnije i korisnije govoriti o ljubavi, onda je to danas kada se ova riječ tako krivo shvaća i zlorabi.

Uistinu nema uzvišenije i ljepše riječi od riječi *ljubav*. Ta je riječ uvijek u „modi“. Što se sve danas ne zove ljubavlju? Bezbroj je predavanja i propovijedi održano o ljubavi. O ljubavi je vođeno bezbroj razgovora, napisano bezbroj knjiga, naslikano bezbroj slika... O ljubavi se može govoriti i dalje. (Koliko li samo filmova plitka sadržaja govori o ljubavi!)

Mora se priznati da o njoj nije lako ni govoriti ni pisati. Svatko o toj temi ima svoj stav i mišljenje, no je li on ispravan i kršćanski?

Za istinskoga vjernika ljubav je najsvetija riječ, riječ kojoj je najuzvišeniju hvalu ispjevao sv. Pavao (1 Kor 13, 1-13), kojoj je besmrtno značenje izrekao sveti Ivan, apostol ljubavi, kada je rekao: „Bog je ljubav!“ (1 Iv 4, 8)

Bog je ljubav koja se neizmerno dariva. Bog je ljubav koja se stalno razlijeva u naša srca... „Bog je ljubav koja iz ljubavi stvara bića određena da se ljube i budu ljubljena!“ (Bergson)

Često čujemo i ovakve prigovore: Kako samo možete reći da je Bog ljubav? Kako je ta ljubav prikovala moju ženu za krevet? Svojim očima gledam kako pati i kako joj se život gasi, a ne mogu joj pomoći...

„Zar je to ljubav?“, vikao je jedan drugi govoreći prijatelju: „Idi iz moje sobe! Čudna

je to ljubav koja dopušta da se već punih sedam godina mučim i silno trpim!“

„Kako možete reći da je Bog ljubav? Prestanite govoriti da je Bog ljubav!“ rekla je neka žena kojoj je prvo dijete umrlo. „Više ne mogu vjerovati...!“

Što reći na te i slične prigovore? Imaju li pravo oni koji tako govore? Mnogi se pitaju kako Bog može tako postupati i postoji li on ikako. No, tko tako misli i govori, očito je da Boga ne poznaje. Istina je da ima patnji koje nam ostaju tajnom. Međutim, Bog je zaista ljubav. Ništa se ne zbiva bez njegova znanja. Zato Boga treba što bolje upoznati, iskusiti ga, doživjeti... Treba ga zavoljeti. Tada i patnja postaje darom Božjim.

Dobro netko reče da je Kristov križ najjači dokaz da je Bog ljubav. To je tajna ljubavi, naša utjeha, naša snaga, vrata u život i spasenje.

Ne smijemo nikada zaboraviti da smo stvoreni i otkupljeni iz ljubavi i za ljubav.

Što je ljubav?

Ljubav je prije svega težnja volje prema spoznatu dobru. Sreća se sastoji u posjedovanju dobra koje ljubimo. Svetost je red u ljubavi. Dobrota nije ništa drugo nego ljubav koja se hoće darovati drugomu, koja hoće drugoga učiniti sretnim.

Ljubav je nadnaravan Božji dar, divna svetinja života kojom usrećujemo druge i sami postajemo sretni. Ona je i najdublja čežnja našega bića i čežnja Duha koji živi u nama, stoga čitav naš život treba biti prožet ljubavlju...

Ljubav je sveta stvar, Božji dar. Bog nas je prvi ljubio i dao nama tu čudesnu moć da ljubimo i da se iz te ljubavi darujemo i žrtvuemo. Ljubav je životna zbilja, nju valja iskusiti, u njoj uživati ili radi nje trpjeti. Dakle, valja je doživjeti, iskusiti...

Ljubiti znači darivati se, praštati, dopunjavati se i međusobno se razumijevati. Da-

rivati se znači uzajamno se odricati vlastitoga ja: dvoje ja nestaje da bi nastao par.

Neki kažu da ljubav nije ništa drugo nego briga za samoga sebe, kako bismo sami rasli i primili nagradu ovdje i u nebu. Takvo razmišljanje nije ispravno. Ljubav je nešto posve drugo. To je čin napuštanja samoga sebe. Zbog toga je sveti Pavao mogao napisati: „Želio bih da osobno budem određen za uništenje, odijeljen od Krista, za svoju braću, za svoju rodbinu po tijelu.“ (Rim 9, 3) To je neostvariva želja, ali ona pokazuje dokle je spremna ići prava ljubav.

Ljubav nije prvenstveno osjećaj, nego djelo. Osjećaji su, bez sumnje, potrebni da bi ljubav postala topla i nježna, ljudska. Ipak, njezinu pravu svrhu i kamen kušnje nalazimo u onome što smo zaista spremni učiniti.

Jedino je čovjek sposoban darivati se, oduševiti se, voljeti. Čovjek je velik po tome što ljubi – po ljubavi je sretan, po ljubavi raste. On je stvoren da bi ljubio.

Ljubiti znači izići iz sebe. Istinski ljubiti, znači tražiti dobro drugih. Ljubiti znači znati gdje drugoga boli, znači darivati sebe drugomu, nesebično darivati svoje vrijeme, misli,

Ljubav je kraljica svih krjeposti, ona je u njima ukorijenjena i po njoj druge krjeposti dobivaju svoju vrijednost. Ona je sveza savršenosti i mjerilo svetosti. Ljubav oslobađa od sebeljublja!

Krešimir Šego - Frama Međugorje

zdravlje, dušu, tijelo, sve... Tko voli, daruje sebe. Voleći, usrećuje druge.

U čemu je bit ljubavi?

Bit je prave ljubavi u darivanju sebe ljubljeno-mu. Darivanje je najviši izraz moći. U samu čin darivanja doživljavamo svoju čvrstoću, svoje bogatstvo, svoju snagu. Taj nas doživljaj ispunjava radošću. Zato je radosnije darivati, nego primati. Darivanje ne poznaje granicu. Tko ljubi, daruje sve: ni sve svoje ni sebe ne zadržava samo za sebe. Kao što Sunce svu svoju toplinu i svjetlo daruje Zemlji, takva je i ljubav Božja prema čovjeku.

Tko uopće ne zna voljeti i darivati se, tko to ne nauči u mladosti, tko ne voli ljude oko sebe, prijatelje i kolege te sve ljude koje susreće u životu, teško će jednom moći istinski „zavoljeti“ jednu određenu osobu s kojom misli dijeliti svako dobro i sve životne nevolje.

U životu nam je potrebno naučiti mnogo umijeća, no najteže nam je, a istodobno i najvrjednije, naučiti ljubiti i voljeti. To bi trebalo učiti čitava života. Potrebno je već od malena učiti kako trebamo vladati svojim srcem i prohtjevima. Godinama treba dozrijevat, razvijati se, izgrađivati svoju osobu, širiti svoje znanje i jačati vlastitu volju. Tek

tada možemo biti sposobni doživjeti pravu i iskrenu ljubav. Tek tada čovjek može shvatiti da ljubiti mogu samo velike duše. Tako ljubi majka. Ona daruje sebe svojoj djeci.

Kad nauči ljubiti, kad sam procvate i zavoli druge ljude, čovjek jednako tako postaje sposobnim naći Boga. Postaje Bogu sličan, ostvaruje s njime uzoran odnos, ostvaruje svoju glavnu zadaću na zemlji.

Ljubav je najveća od svih krjeposti. Ona je kraljica svih krjeposti, ona je u njima ukorijenjena i po njoj druge krjeposti dobivaju svoju vrijednost. Ona sve krjeposti stječe, oživljava i čini plodnima i pred Bogom zaslužnima. Ona je mjerilo svetosti. Bez ljubavi ne vrijedi nikakva krjepost. Ona je sveza savršenosti (Kol 3, 14). Ljubav oprašta mnoge grijehe (1 Pet 4, 8) i ujedinjuje s Bogom. Ona zatvara pakao, a otvara raj (sveti Bonaventura).

Ljubav nikad ne svršava, ne prestaje. Ona oslobađa od sebeljublja. Ona nas prepoda, obnavlja i vodi k Bogu. Ozdravlja nas od grješnih navika, spašava nas. Ljubav je početak, svrha, duša, jezgra kršćanskoga življenja i djelovanja.

Sv. je Augustin izrekao lijepu misao: „Ljubiti i čini što hoćeš!“ Ta predivna rečenica, koju je prije puno vjekova izrekao jedan sve-

tac, istodobno je i rečenica u kojoj se krije opasnost. Naime, mnogi se ljudi ponašaju prema njezinu drugome dijelu. Oni kažu, doduše, da vole, a onda čine ono što hoće.

Te riječi oslobađaju, osmišljavaju naš život, ispunjavaju iskonsku čovjekovu želju za slobodom i ljubavlju. Te su riječi istinske. Tko ljubi, može uistinu činiti što hoće. Tko ljubi, ne će nikada drugomu nanijeti bol, ne će ništa učiniti što bi drugoga činilo nesretnim, ne će u ljubavi tražiti samo ostvarenje svojih želja, ne će sam donositi odluke u zajedničkom životu.

Bog nas je pozvao da budemo kao on, da živimo kao on, da ljubimo kao on kako bismo mogli i uživati kao on. Ovdje na zemlji učimo ljubiti onako kako Bog ljubi. I Duh Sveti – taj dar koji nam je Bog darovao – pomaže nam da ljubimo onako kako Bog ljubi, zapravo da ljubimo njegovom vjernom i istinitom ljubavlju.

„Nitko nema veće i jače ljubavi od ove: da tko položi život svoj za svoje prijatelje!“ (1 Iv 15, 13) Ljubav je neprekidno darivanje sebe drugome, a to znači trajno i uzajamno razumijevanje, strpljivost i potpora.

Ljubav je što se rađamo, što živimo, ljubav je što se volimo, ljubav je što trpimo, što radimo, ljubav je što se nadamo, ljubav je što iščekujemo. Naša bi ljubav trebala biti preslika božanske ljubavi. Bog nas ljubi. Zašto? Zato što je ljubav.

Kada ljubimo istinski, želimo činiti samo ono što je dobro. To znači da ako smo ispunjeni ljubavlju, sve što radimo, radimo ispravno. Jer, ljubav je ta koja nas uči, koja nam kazuje, koja nas pokreće prema onom pravom dobru, prema onom što Bog od nas traži. Dovoljno je imati ljubav jer je sve ostalo u njoj sadržano. Riječ je, dakako, o pravoj i istinskoj ljubavi koja izlazi iz srca i koja se širi posvuda.

Ljubav je poštivanje i usrećivanje drugoga. Ljubav podjednako zahtijeva otvorenost, poštivanje i zahvalnost. Zato ljubav treba tražiti u svim žilicama vlastita bića. Ona mora biti potpuna i iskrena, mora biti plod cjelokupne naše uljudnosti, vedrine i ozbiljnosti, smirenosti i širine duha. Stoga uvijek moramo ponizno i iz svega srca čežnuti za njom. Svima nam je poznato da se ljubav može lako izroditi, da vrlo lako postaje sebičnom... Zato se moramo uvijek iznova učiti pravo, iskreno i istinski ljubiti.

Isus Krist, prije nego što će poći u smrt, otvara svoje presveto srce da bi svojim prijateljima objavio tajne: „Novu vam zapovijed dajem da ljubite jedan drugoga, kao što sam ja ljubio vas.“ (1 Iv 13, 34)

Nastavak na 14. str. ►

Služiti Bogu pomažući drugima

Propovijed fra Marija Ostojića

Draga braćo i sestre, na početku ovog župnog slavlja sve vas od srca pozdravljam i čestitam blagdan našeg zaštitnika sv. Jakova!

Ne mogu a da se odmah na početku ovog misnog slavlja ne prisjetim svoje mlade Mise koju sam prošle godine slavio u našoj župnoj crkvi. Svećeništvo je Božji dar ljudima, prije svega onima kojima me Bog šalje, a zatim i mojoj župi, obitelji, i meni samom. Još jednom zahvaljujem svima koji su na bilo koji način pomogli da Božji poziv u meni izraste do ove mjere. Mnogo vas je, divnih ljudi, koji ste na razne načine, svojom ljubavlju i trudom, potporom, razgovorom, molitvom, raznim oblicima pomoći bili uza me. Hvala vam svima, a ponajviše na svjedočanstvu zajedništva kojim ste pokazali da Bijakovići i Međugorje predstavljaju neodvojivu cjelinu, jedan narod koji ne pati od podjela, nego ima zajednički cilj, a to je služiti Bogu pomažući drugima.

Ovu svetu misnu žrtvu i prikazujem za sve članove naše župne zajednice, za našu župu koja je odabrana od Boga na poseban način; koja je dobila zadaću pronijeti svijetom poruku mira i obraćenja. Molit ćemo Gospodina da nam dadne snage da ostanemo Njemu vjerni. Molit ćemo Gospodina da nam dadne snage ispuniti ono što On preko Gospe traži od nas.

Ja sam danas ovdje pozvan da vam donesem Krista, da razlomim njegovu riječ, da vam razdijelim njegovo tijelo. Zamolimo Gospodina da otvori uši i oči našega srca, da nam pomogne da naše srce bude ono plodno tlo na koje će pasti njegova riječ. U raskajanosti i poniznosti priznajmo Gospodinu svoju grješnost, svoju nesposobnost da išta dobro učinimo bez njega. Zamolimo ga da nam oprost grijehe i ovu Misu učini spasosnom za sve nas. Pokajmo se...

U poniznosti otvorimo svoje srce

Braćo i sestre, danas bih s vama htio razmišljati o današnjem evanđelju, o riječima koje nam Bog upravo danas na blagdan sv. Jakova želi uputiti. Kao i uvijek, Bog sije svoju riječ. Dopustimo da naše srce bude plodno tlo,

otvorimo ga da u poniznosti bude spremno čuti, razumjeti i prihvatiti sve poticaje Duha.

Evanđelje koje Crkva pred nas stavlja na blagdan sv. Jakova, a koje smo upravo čuli, nije baš jednostavno tumačiti, ali ona poruka koju ono nosi tiče se svih nas, tiče se našega života i ovdje na zemlji, ali i onog poslije smrti, vječnog života u kraljevstvu nebeskom.

Čuli smo kako pred Isusa i apostole dolaze sinovi Zebedejevi sa svojom majkom, odnosno Ivan i Jakov sa Salomom. Ona pristupa Isusu s čudnom molbom: da joj sinovi budu Isusu jedan s desne, drugi s lijeve strane kad uspostavi svoje kraljevstvo. Ovaj zahtjev majke sinova Zebedejevih mora da je u Isusu probudio barem dvije misli. Prva je ta da ljudi, pa i njegovi najbliži učenici, ne će shvatiti da on naviješta kraljevstvo koje nije od ovoga svijeta, da to ne će shvatiti sve dok on ne umre, dok se ne vrati svome Ocu. Očekujući da će Isus uspostaviti kraljevstvo među izraelskim narodom, ambiciozna majka, opravdano ili ne, želi da njezini sinovi budu visoko pozicionirani. Isus je pokušavao objasniti da se njegovo kraljevstvo ne odnosi na ovaj svijet. Od početka 20. poglavlja Matejeva evanđelja Isus govori o kraljevstvu nebeskom, ali ljudska želja da se konačno uspostavi vlast u Izraelu nije dopustila da Isusova poruka naiđe na razumijevanje. Židovi Isusova vremena očekivali su Mesiju koji će ih osloboditi rimske vlasti i uspostaviti kraljevstvo u Izraelu.

Druga misao je predjetnik Isusu kakvim ljudima ostavlja djelo koje je započeo: ljudima koji vide samo svoje interese, ljudima koji su spremni izazvati svađu ni oko čega.

U križu je spas. Spasit ćemo se noseći svoj križ strpljivo i ponizno. Križ koji nosimo nije iznad naših snaga, Gospodin ne bi dopustio da ostanemo bez potrebne snage. Gospodin koji nas ljubi nikad nas ne ostavlja ako ga zamolimo za pomoć. Tražite najprije kraljevstvo Božje, sve će vam se drugo nadodati...

Kako im nešto povjeriti, kako im ostaviti zadaću da nastave nešto tako važno kao Božje djelo spasenja!?

Služenje na zemlji jamstvo je veličine na nebu

Ipak, Isusa ove dvije misli nimalo ne obeshrabruju, ne diže ruke od svega, ne povisuje ton, ne pada u razočarenje, nego ih opet iznova poučava, opet im na lijep način i s puno ljubavi govori o poniznosti, malenosti, služenju i ljubavi. Pitajmo se kako bismo mi reagirali da smo bili na Isusovu mjestu. Vjerojatno bismo pobješnjeli i visokim im tonom utjerali u glavu, po tko zna koji put, da Sin Božji nije došao uspostaviti zemaljsko kraljevstvo, nego nebesko, da je došao pobijediti zlo, a ne Rimljane... Ali Isus, pun razumijevanja i strpljivosti, postupa blago i opet ih uči. Uči ih da je poniznost ono blago koje

trebamo gajiti u glinenim posudama, da je služenje na zemlji jamstvo veličine u nebu.

Riječ „veličina“ često je upotrebljavana i, ovisno o čovjeku, ona se može odnositi na mnoštvo stvari. Za neke je ona u fizičkom zdravlju, snazi i ljepoti, za neke je ona u novcu i moći da se upravlja drugim ljudima. Za Isusa, suprotno ljudskom razmišljanju, veličina je u služenju drugima. Isus govori o služenju kao o veličini! Zapravo, po načinu služenja razlikuju se ljudi koji pripadaju nebeskom od ljudi koji pripadaju zemaljskom kraljevstvu! Biti sluga u nebeskom kraljevstvu znači slobodno to izabrati, u slobodi se odlučiti služiti Bogu, imati odnos s njim, voljeti svoga Gospodara koji daje u izobilju. Zemaljsko služenje praćeno je strahom od gospodara, moranjem, prisilom, nemogućnošću izbora, često mržnjom i prijezirom, kako sluga tako i gospodara ili, da kažem nama bliskim riječima, radnika i poslodavca. „Znate da vladari gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. Ne će tako biti među vama!“ kaže Isus. „Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj. I tko god hoće da među vama bude prvi, neka vam bude sluga.“

Mještani su otvorili vrata svojih domova

Kad razmišljam o poniznu i veselu služenju, sjetim se priča koje su mi pričali, priča o događajima koji su povezani s prvim Gospočinim ukazanjima na Podbrdu, a kojih se ja ne sjećam jer tada još nisam bio rođen, ili sam

bio vrlo malen. Pričali su mi da je nagnulo mnoštvo hodočasnika sa svih strana svijeta. Svi su se htjeli uvjeriti, doživjeti Gospinu prisutnost o kojoj su vidioci pričali. Budući da ni Bijakovići ni Međugorje nisu bili ni slični ovome što imamo danas, ti ljudi nisu mogli, nisu imali gdje noćiti ni blagovati. Dobri Bog se ipak pobrinuo za sve, da nikomu ništa ne nedostaje. Mještani su im otvorili vrata svojih domova. Teško je govoriti o vratima spavaćih soba i kuhinja kada ih tada nije bilo u smislu u kojem ih danas imamo. Obiteljsko ognjište postalo je veće i šire primajući te ljude. S njima se dijelio i gunj i pura, radost i večernja molitva. Gladne se nahranilo, žedne napojilo, umornima se pomoglo. Služilo se Isusovim malenima u kojima je prisutan sâm Isus. Svi su bili više nego zadovoljni i više nego sretni i bilo je mjesta za sve. Vremena su se promijenila. Na žalost, ne samo vremena. Promijenili su se i ljudi, a potreba za služenjem došla je u opasnost da se prometne u bahatu potrebu za imanjenjem, posjedovanjem. Nije problem imati. Problem je ne znati za drugoga. Problem je ne znati gdje je granica između poniznosti i oholosti. Problem je što nam ljudi mogu postati brojevi, odnosno valute, što smo u opasnosti izgubiti najvrjednije, ono na što nas Gospa stalno i poziva – mir. U opasnosti smo izgubiti mir bez kojeg ne možemo ni normalno živjeti ni mirno spavati.

Braćo i sestre, dragi župljani, nemojmo dopustiti da nas upropašćuju i rastavljaju gluposti. Budemo li se bavili glupostima, propast ćemo! I Međugorje i Bijakovići, i Mileti-

Isus je pun razumijevanja i strpljivosti, on blago postupa i uči da je poniznost ono blago koje trebamo gajiti u glinenim posudama, da je služenje na zemlji jamstvo veličine u nebu.

na i Vionica i Šurmanci, cijelo Brotnjo i cijeli svijet imaju veze i s Gospom i sa sv. Jakovom. Pretpostavljam da sada među vama, na žalost, ima onih koji broje koliko sam puta spomenuo ime župe, a koliko puta ime sela. To su nebitne stvari! Mi smo jedno, treba nam biti jedan cilj, a to je kraljevstvo Božje. Prema njemu smo usmjereni, a život na zemlji mora biti ispunjen poniznošću i služenjem. Ne bude mo li išli prema kraljevstvu Božjem, promašit ćemo cilj, to će biti promašen život.

Spasit ćemo se strpljivo noseći svoj križ

„Ne znate što ištete!“ Međugorje jest župa koje privlači, jedinstvena župa u kojoj je Gospodin dotaknuo mnoga srca. Razumljivo je da ovdje dolaze ljudi s potrebama, ljudi dolaze da bi se molili, da bi tražili pomoć od Gospodina. Ali, ljudi često u svojoj muci i tjeskobi uistinu ne znaju što ištu. Često traže od Gospodina da ih oslobodi križeva, da im olakša život, da izliječi bolest, makne nepravdu, podari uspjeh, da im dadne sve ono što oni misle da bi trebali imati. „Ne znate što ištete“, govori Isus. Tražite najprije Božje kraljevstvo, sve će vam se drugo nadodati... Uistinu ne znamo što ištemo ako tražimo da nas se oslobodi križa koji nas vodi u nebo. Pravi put je zahvalna molitva, molitva koja mijenja naša srca, molitva koja dopušta Gospodinu da se proslavi u našem životu. Molitva kojom prihvaćamo i muža koji pije i sina koji psuje, i bolesnu kćer i obitelj koja nije idealna. Nema idealne obitelji! Neka nas ne zavaraju sapunice koje završavaju: ...i živjeli su sretno do kraja života! U križu je spas. Spasit ćemo se noseći svoj križ strpljivo i ponizno. Križ koji nosimo nije iznad naših snaga, Gospodin ne bi dopustio da ostanemo bez potrebne snage. Nama je često nemoguće riješiti sve probleme, ali Gospodin koji nas ljubi nikad nas ne ostavlja ako ga zamolimo za pomoć.

Isus nije zamjerio Salomi na njezinu molbi, ne ćemo joj ni mi zamjeriti. Jer svi bismo mi bili sretniji i svetiji ljudi kada bismo sebi

Nastavak na 12. str. ►

▶ Nastavak s 11. str.

željeli ono što je Saloma poželjela svojim sinovima – biti blizu Krista. To je bila njezina želja, a što su naše želje? Streme li prema nebu i Kristu ili prema zemlji i materijalnom? Sveti je Jakov zaštitnik hodočasnika, zaštitnik je naše župe koja je postala omiljeno hodočasničko mjesto. Mi kao župljani pozvani smo služiti hodočasnici. Pozvani smo prepoznati žed, želju za Kristom u svakome od njih. Prevalivši tisuće kilometara, oni su nam svjedoci svoje neizmjerne potrebe za Bogom, svoje potrebe za komadićem neba koji im i mi možemo pružiti. Kako? Svojim poniznim služenjem, svojom ljubavlju koja je vođena ne materijalnim, nego nebeskim dobrom. Salomina je želja bila da joj sinovi budu blizu Krista! Naša želja treba biti da svi koji ovdje dođu upoznaju Isusa preko Gospe, preko našeg poniznog služenja. Gospa nas je pozvala na put poniznosti. Kao i svakoj majci stalo joj je do nas. Ona nas neprestano podsjeća na Isusove riječi. Što je drugo „put poniznosti“ nego poruka koja izvire iz današnjeg evanđelja!?

U Isusovu odgovoru koji je možda žalostio Salomu ipak ima nešto jako utješno: „To je onih kojima je pripremio moj Otac.“ Tu se potvrđuju one riječi da u kući Očevoj ima mnogo stanova. Isus uz to još kaže: „Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga i u mene vjerujte!“

Vrijeme je da poslušamo nebesku Majku

Braćo i sestre, dragi župljani, vrijeme je da se vratimo Gospodinu. Vrijeme je da poslušamo nebesku Majku kako nas poziva na obraćenje. Vrijeme je da svakoga dana, svakoga trenutka u svakoj osobi služimo Gospodinu u poniznosti. Mollite, molite, molite! To nije poziv drugima, nego tebi i meni. To je poziv koji moramo utkati u svoj život, poziv koji mora odrediti naš način života.

Ovu propovijed završio bih čestitkom svim župljanima na svetkovini njihova zaštitnika sv. Jakova. Čestitam i svima koji nose ime Jakov ili bilo koju inačicu toga lijepoga kršćanskog imena.

Molimo da Gospodin po Gospinu zagovoru i zagovoru sv. Jakova čuva ovu župu i sve koji u nju dolaze. Molimo da služenje u poniznosti postane naša vodilja kroz život. Imamo priliku biti gostoljubivi, imamo priliku biti maleni i ponizni da bismo bili veliki u nebu. Iskoristimo tu priliku i još danas počnimo raditi na svojem spasenju. Amen.

Uvodna kateheza

Evo ti Majke!

Isus nam kaže: Kad se osjećaš krhkim, kad ne vidiš kojim putem trebaš poći u životu, kad ti se čini da se ruše svi tvoji snovi, svi tvoji planovi i odluke, evo tvoje Majke, tu je tvoja Majka. Kad ne vidiš smisao svojih trpljenja, svojih napora, kad tvoji snovi nestaju ili se pretvaraju u noćne more zbog zloće drugih, zašto to ne bi ispričao svojoj Majci? Zašto joj se ne bi povjerio, kao kad si se kao dijete zaklanjao u zagrljaju svoje mame?

mons. Domenico Sigalini

Sovoga nas mjesta Marija uvijek poziva da gledamo njezina Sina; Marijina je vječna briga kako nas dovesti do Isusa i na različite nam načine reći da činimo sve ono što nam On kaže, da ne mislimo previše, da ne apstrahiramo, da ne promišljamo i ne pretpostavljamo, nego da učinimo sve ono što Isusu dođe na pamet. To je Njezina jedina zadaća i izvršava ju strpljivo i stalno.

Ipak, danas se želimo staviti u izravno slušanje Isusa, a Isus ne govori s neke pozornice kao na predavanju ili na rock-koncertu, ili s neke pozicije s koje bi iskoristio naše naivnosti, kako to čini svaka vrsta dilera i mnogi drugi da bi nas zgrabili i povukli u vir svojih planova oduzimajući nam našu slobodu, već nam Isus govori s križa. Razapet je između neba i zemlje, prikovan je za to drvo koje je donio na mjesto mučenja, zvano Lubanja, jer je jako podsjećalo na mrtvačku glavu.

Uvijek imamo jednoga Oca – Boga, i jednu Majku – Mariju

Na taj križ, na to mjesto smrti nije bio doveden na prijevaru, nije ga tamo dovela životna nesmotrenost; nije bio žrtva nikakve urote, nije On nikakav hvalisavac, iako su ga tako nazvali hramski svećenici, nego je On sam, u slobodi, u punini svoje odluke za ljubav prema čovječanstvu, prema meni, prema tebi, prema svima, želio doći tamo. Uvijek je govorio svima da je njegov hod po zemlji neprekidan hod prema Jeruzalemu. To sveti Ivan dobro tumači kada nam prenosi poslanje njegova života: Kada budem uzašao sa zemlje, sve ću privući k sebi.

I baš odatle, s vrhunca svoga života, s jedinoga prijestolja svoga kraljevstva, s križa, nudi nam Majku, daruje nam Majku, koja ga je slijedila razdirana, ali hrabra sve do križa. Mi nikada nismo bili siročad, ni po Majci ni po Ocu. U kršćanskoj vjeri nema ni najmanjeg mjesta samoći, napuštenosti, osjećaju nepripadanja. Uvijek imamo jednoga Oca – Boga, i jednu Majku – Mariju, ma što god o tome rekli oni kada govore o „roditelju jedan i roditelju dva“.

U životu jednoga kršćanina Majčin je lik, Marijin lik, nužan za sreću i ispunjen život. Uloga, zadaća i mjesto majke u životu svake osobe životno je važna za ravnotežu osjećaja, misli i odluka, za jasan i potpun pogled na život. Majčina je uloga još važnija u vjerskom životu jer slobodna odluka o prihvaćanju i življenju vjere nije utemeljena samo na razumu, na pokazivanju, na učinkovitosti, na planiranju, nego nadasve na izborima ljubavi koji se rađaju iz životne ravnoteže, iz

U životu jednoga kršćanina Majčin je lik, Marijin lik, nužan za sreću i ispunjen život. Uloga, zadaća i mjesto majke u životu svake osobe životno je važna za ravnotežu osjećaja, misli i odluka, za jasan i potpun pogled na život.

ploda ljubavi koja je dala početak života svakomu muškarcu i ženi.

Isus nam kaže: Kad se osjećaš krhkim, kad ne vidiš kojim putem trebaš poći u životu, kad ti se čini da se ruše svi tvoji snovi, svi tvoji planovi i odluke, evo tvoje Majke, tu je tvoja Majka.

Kad ne vidiš smisao svojih trpljenja, svojih napora, kad tvoji snovi nestaju ili se pretvaraju u noćne more zbog zloće drugih, zašto to ne bi ispričao svojoj Majci? Zašto joj se ne bi povjerio, kao kad si se kao dijete zaklanjao u zagrljaju svoje mame?

Majka se nikada nije obeshrabrila

Kad ne vidiš jasno svoju budućnost, svoje izbore; kad ti se čini da si na ovaj svijet bačen slučajno, sjeti se da postoji tvoja Majka. Zato sam ti je darovao.

Kada gubiš vrijeme da bi se dokazao, kad se bojiš da ćeš upasti u kompromise s dostojanstvom vlastite osobe, jer vjera traži kvalitativan skok u tvome životu, prepusti se vodstvu svoje Majke. Dopusti da te uvjeri njezin osmijeh, njezino majčinstvo.

Kad ti se svijet čini previše ružnim, previše pogrešnim, predalekim od tvojih snova,

ispričaj to našoj Majci koja će ti osvijestiti što ti možeš učiniti, kao što je činila tvoja mama kad te je hrabrila u tvojim obeshrabrenostima.

Marija je velika, jer je moja Majka, ali još i više jer je žena velike vjere, tankočutna prema volji Očevoj, volji moga i tvoga Oca. Nemoj se nikada dati uvjetovati optužbama zbog svoje pobožnosti jer se obraćaš Mariji, mojoj i tvojoj Majci, već u dubini kršćanske vjere iščitavaj ljepotu stvorenja kao što je Ona, koja se u potpunosti stavila u službu svih kako bi čovječanstvo dovela do punine koju je Bog od stvaranja namijenio svakoj osobi, svijetu, svemu stvorenomu.

Sjećaš li se njezine divne odluke da mi postane majkom, sjeti se onog njezinog *fiat*, sjeti se snage kojom se suočila sa zahtjevnim majčinstvom, i pred Josipom i pred svim osobama u svojoj blizini, potpuno sama, nakon što je anđeo otišao od nje. Ja ti dajem tu mamu!

Sjećaš li se što je mogla pomisliti nakon što joj je starac Šimun pretkazao da će joj mač boli probosti dušu u životu patnje koji je čeka? Nikada se nije obeshrabrila i uvijek mi je bila blizu baš kao što je i danas pod mojim križem. Ja ti dajem jednu takvu majku!

Prevela Marija Dugandžić

Sjećaš li se boli kad me izgubila u hramu s dvanaest godina, neizvjesnosti potrage i iznenađenja kad je vidjela da već djelujem za kraljevstvo Božje, da sam posvećen činiti samo ono što mi govori Otac? Sjećaš li se njezine odluke da se posveti nutarnjem istraživanju kako bi shvatila moju budućnost i pomogla mi da je živim? Tu ti Majku dajem.

Sjećaš li se lijepe hrabrosti i njezina pogleda na svadbi u Kani kada je primijetila da nemaju vina i gotovo prije mene predvidjela moj prvi veliki znak kraljevstva Božjeg pretvarajući vodu u vino? Sjećaš li se kako je krasnu ljubav gajila prema ono dvoje zaručnika na njihovu vjenčanju? Evo, ja ti dajem jednu takvu Majku! Hoćeš li biti sposoban pozvati ju na svoje vjenčanje?

K meni, koji sam Njezin Sin, Isus, uvijek se dolazi po mojoj majci Mariji. U protivnom, kakvo bih utjelovljenje živio da nisam cijelim svojim životom uranjao u lijepe osjećaje jedne obitelji, u dobar odnos s Majkom koja je postala sastavnim dijelom vjere i nužnom sastavnicom ovoga našega čovječanstva?!

Snimila Lidija Paris

Međugorje me je izgradilo

U povodu 33. obljetnice ukazanja Kraljice Mira u župi Međugorje razgovarali smo s fra Mirom Šegom, čiji je redovnički poziv plod međugorskih ukazanja. Fra Miro je rođen u Bijakovićima, zaseok Podbrdo, odakle su i vidioci. S većinom njih je i generacijski blizak. I nakon 33 godine još su mu uvijek živo u sjećanju ti lipanjski dani 1981., prvi dani ukazanja Blažene Djevice Marije u župi Međugorje.

Razgovarala Vedrana Vidović

Fra Miro, možete li se, molim Vas, prisjetiti prvih dana ukazanja?

- Bez obzira na to koliko je godina prošlo, teško se mogu zaboraviti događaji koji su tako duboko urezani u ljudsku pamet i srce, tako i taj 24. lipnja 1981. Rođen sam i odrastao s vidiocima, išli smo zajedno u školu. Vrlo se dobro sjećam toga dana. Bio je blagdan svetoga Ivana Krstitelja. Mi djeca uživali smo u tome, nije se moralo ići u polje, u duhan, bilo je to poslijepodne puno blagdansoga ozračja. Mi djeca našli smo se na nogometu. Kad je završila utakmica, pošli smo kućama. Tu večer odlučili smo otići do Čitluka, no nismo imali s kime pa smo se vratili. Kod Vickine stare kuće vidio sam ljude koji su se okupili u većem broju i shvatio da se nešto događa jer su se ljudi rijetko okupljali u tolikom broju na tome mjestu. Došao sam bliže do Vike i upitao je što se događa. Ona mi je onako sva uznemirena odgovorila: „Vidjeli smo Gospu!“ Bio sam u šoku. Prva stvar koju sam osjetio bio je strah, strah koji ne mogu opisati, niti znam zašto, jer je ta informacija koju sam dobio bila nešto neočekivano. Nisam to mogao ni sanjati. O ukazanjima u Lurdu i Fatimi nisam nikada prije čuo, niti sam znao za to. Stariji su djeci govorili da to ne može biti, da tko zna što su vidjeli, da moraju paziti što govore, da se ne smiju šaliti na taj način i slične stvari.

Što je bilo drugoga dana?

- Iduće jutro išli smo brati duhan. Popodne se duhan nizaao. Došao je djed i rekao: „Eno opet se Gospa ukazala!“ Odmah smo krenuli prema Brdu. Susreli smo Mirjanu, Ivanku i Ma-

riju kako se vraćaju s Brda, slušao sam što govore i sve mi je to bilo nevjerovatno. Sljedećih smo dana svako popodne provodili s njima.

Sjećam se dobro tog drugog ili trećeg dana, ne znam točno, bio sam s Ivanom u podnožju Brda ukazanja. Stajali smo jedan pokraj drugoga i on meni kaže: „Vidiš li svjetlost?“ Ja gledam, vidim brdo, šumu, zeleniku i kažem da ne vidim nikakvu svjetlost. On mene gleda i kaže: „Kako ne vidiš?“ „Ne vidim“, kažem. „Vidim samo dnevno svjetlo, nikakvu posebnu svjetlost.“ Onda smo se skupa zaputili prema mjestu koje je danas obilježeno kao mjesto Gospina ukazanja. Započela je molitva krunice i u jednom trenutku šutnja. Svih šestero padaju na koljena. Svi koji su bili oko njih učinili su isto. Svih

Mislim da je najveći plod Međugorja mir. To je prisutno od samog početka, to je ono izvorno i temeljno. Što više sjedim u ispovjedaonici, to više doživljam spoznaju da čovjek danas stvarno ima potrebu za mirom, a mir se rađa u susretu s Bogom, jer Bog jedini može dati mir.

šestero gledaju u istu točku, mi ostali gledamo i ne vidimo ništa. Svi miču usnama, vidiš da s nekim razgovaraju, a ne čuješ što govore. Evo, to je bilo moje prvo iskustvo tih prvih dana ukazanja.

Što je taj događaj značio za mještane, njihove obitelji i cijelu župu?

- Što se tiče samih mještana, osjetila se ozbiljnost. Oni su vjerojatno iz svog životnog iskustva osjetili da se tu doista nešto događa, no u isto se vrijeme osjetila zabrinutost, pogotovo kada su počele represivne policijske mjere. Mislim da su upravo vidioci svojim stavom, ponašanjem i svojom uvjerenosti i načinom komuniciranja sa svima nama dali do znanja da se to stvarno događa. Taj je događaj sve uzdrmao, svi su postali puno ozbiljniji, za sve je to bio, rekao bih, jedan pozitivan šok.

Kakav je u to vrijeme bio duhovni život u obitelji?

- Duhovni život u obitelji u to je vrijeme bio istinski život vjere. Bio je to život povjerenja, život otvorenosti Bogu, otvorenosti životu, milosti koja se događala unatoč teškoćama kroz koje su ljudi prolazili. U obiteljima se svaku večer molilo, a nakon završenog radnog dana obitelj se okupljala u molitvi pozdravljajući Gospu. Molitva se nikada nije preskakala. I danas vidim da je to bio blagoslov i nešto što je bilo potrebno. Tada to nismo mogli razumjeti, ali danas jako dobro razumijemo.

Fra Miro, kada ste i kako počeli razmišljati o odlasku u sjemenište?

- Kao dječak išao sam na vjeronauk i ministrirao. O svećeništvu, iskreno rečeno, nika-

da nisam razmišljao. Sjećam se jedne zgrade vezane uz jednoga kolegu koji je nakon osmog razreda upisao sjemenište u Visokom. Susreli smo se u Čitluku nakon što sam ja upisao srednju strojaršku školu u Čitluku. Kad mi je rekao da je upisao srednju školu u Visokom, pomislio sam: „Gdje je to?“ Bilo mi je to tako daleko i nepoznato! Još sam više bio iznenađen kad je rekao da će biti fratar. Pomislio sam: „Pa zar još netko ide u fratre?“

Od te 1981. sve se promijenilo. Nije se išlo u crkvu samo nedjeljom, nego svaku večer. Taj život u blizini vidjelaca promijenio je i moj način života. Jednoga dana nakon večernje svete Mise sa skupinom mladića i djevojaka, koja je već bila formirana oko vidioca Ivana, otišao sam na Brdo ukazanja. Tu smo proveli večer uz pjesmu i gitaru. Tada se u meni jednostavno nešto prelomilo, ne znam ni kako ni zašto, nešto se u meni slomilo, a onda rodilo, teško je to riječima opisati. Samo se sjećam da sam to, kad sam došao kući, najprije obznanio majci, koja je bila jako iznenađena. I upravo je to događaj koji je vezan uz te prve dane, odnosno prvu godinu ukazanja.

Trenutačno obnašate službu župnika u Čitluku, često ste u Međugorju, pomažete braći franjevcima. Koji su, po vama, danas najveći plodovi Međugorja?

- Mislim da je najveći plod Međugorja mir. To je prisutno od samog početka, to je ono izvorno i temeljno. Što više sjedim u ispovjedaonici, to više doživljam spoznaju da čovjek danas stvarno ima potrebu za mirom, a mir se rađa u susretu s Bogom, jer Bog jedini može dati mir. Mir se događa u sakramentu svete ispovijedi kada se čovjek izmiruje s Bogom. Često znam kazati kolegama sve-

ćenicima, kad počnu govoriti o Međugorju: Pođite u Međugorje, sjednite u ispovjedaonicu i doživjet ćete Međugorje, razumjet ćete sebe, svoj svećenički poziv, razumjet ćete ono što danas zovemo nova evangelizacija, sve ćete razumjeti, razumjet ćete Međugorje. Ono što mogu osobno posvjedočiti je to da je Međugorje mene izgradilo. Uz ispovijed i redovit dolazak u Međugorje ja sam sazrijevao. Zato mislim da je upravo mir najveći dar i najveći plod Međugorja, a mir se događa preko otkrivanja vlastitoga života, preko spoznaje i predanja Bogu. To je jedino po čemu se mir može dogoditi. Drugoga za mene osobno nema.

Duhovni značaj Međugorja u Katoličkoj Crkvi i odjeci Gospinih poruka u svijetu?

- Danas se jako puno govori o novoj evangelizaciji. Nedavno sam u Rimu ispred Hercegovacke franjevačke provincije sudjelovao na prvome Kongresu franjevaca za evangelizaciju i misije. Na tom su me se susretu posebno dojmile riječi jednoga kardinala koji je govorio o papi Franji, o njegovoj evangelizaciji i njegovu susretu s čovjekom. Onako u šali rekao je: „Mnoge zanima što papa Franjo nosi u torbi, svaki dan ide s nekom torbom u ruci, što u njoj nosi? Odgovor je: Biblija.“ Nosi, dakle, evanđelje čovjeku, i to je ona jednostavnost koja je karakteristična za papu Franju. Isto je tako jednostavna Gospina poruka. Ona ne traži nešto komplicirano od nas, njezina je poruka jednostavna. Njezina poruka putuje svijetom i došla je do svakog kutka kugle zemaljske. Širi se na jednostavan i blag način i u svijetu je danas i te kako prisutna.

Fra Miro, koja bi bila Vaša poruka župljanima i čitateljima našega mjesečnika kada je riječ o Gospinim porukama?

- Želio bih poručiti župljanima da razumijemo i shvatimo da nam je Bog dao poseban dar, posebnu milost svojom prisutnošću ovdje. Želio bih da budemo svjesni odgovornosti u kojoj se nalazimo. Poruke se trebamo truditi staviti u vlastiti život da bismo bili uistinu svjedoci onoga što se ovdje događa i nositelji dara koji nam je Bog dao. Moja poruka čitateljima *Glasnika mira* i svima kojima je Međugorje u srcu je da budu, kao što Gospa kaže u svojim porukama, otvoreni poput cvijeta suncu, da budemo otvoreni ovome daru milosti Božje koja nam je darovana kao narodu, ali i kao suvremenicima Gospinih ukazanja, da budemo otvoreni za djelovanje milosti u vlastitome životu i da pokušamo dopustiti da Bog oblikuje naš život kako bismo postali svjedocima i nositeljima Božjega mira u svakodnevnome životu.

Nastavak s 9. str.

Ta nova zapovijed ljubavi prema braći i sestrama posljednja je želja Kristova. To je tolika želja njegova da on ne daje samo savjet, nego i zapovijed kao nepogriješiv znak po kojem će se prepoznati njegovi učenici: „Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome, po tome će svi upoznati da ste moji učenici.“ (Iv 13, 35)

Ljubi Boga iznad svega, a bližnjega svoga kao sebe samoga!

Neki je zakonoznanac jednom zapitao Isusa: „Učitelju, koja je najveća zapovijed u Zakonu?“ On mu odgovori: „Ljubi Gospodina, Boga svojega, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom! To je najveća i prva zapovijed. Druga je to jednaka. Ljubi bližnjega svojega kao sebe samoga! O tim dvjema zapovijedima ovisi sav Zakon i Proroci!“

Spajajući dva teksta iz Staroga zavjeta, Gospodin je zapravo dao novu zapovijed – zapovijed sveobuhvatne ljubavi koja obuhvaća Boga i čovjeka uključujući i onoga koji je održava jer zapovijed pretpostavlja da sami sebe ljubimo. To je zaista ljubav u kojoj ima mjesta za sve.

Ono što je najbitnije u Kristovoj poruci i u njegovu nauku jest da *ljubimo Gospodina Boga svoga iznad svega i bližnjega svoga kao sebe samoga*. Krist time želi reći da su u ovoj zapovijedi sadržane sve druge. U tih je nekoliko riječi sadržano sve što možemo činiti da sebi osiguramo Boga, spas, sreću. Te riječi sadrže sve zakone, sve zapovijedi. I sve je izvršio onaj tko ovo vrši.

Pozvani smo ljubiti Boga čitavim svojim bićem. Bog je naš cilj. Dužni smo se s njim sjediniti. A to se čini po ljubavi. Jer, tko ljubi Boga i *bližnjega svoga kao samoga sebe*, taj *hoće* i radi samo što Bog *hoće*, samo što je dobro.

„Ljubi Gospodina Boga svoga...“ Gospodina moramo ljubiti: On je sama ljubav, On nas ljubi – On je beskrajna ljubav, On nas beskrajno ljubi.

„Ljubio sam te vječnom ljubavlju“, govori Bog riječima proroka Jeremije. Da, Bog nas ljubi vječnom ljubavi – najveća je to istina i najveća utjeha našem srcu. Naš je Bog Otac pun ljubavi i dobrote za nas, za svoju djecu: darovao nam je život, poziva nas u vječni život, očinski se brine za nas, oprašta nam tako rado „dugove naše“, sve ludosti i grijeha svoje djece i kad se god vrata, prima ih u zagrljaj.

Zvijezde iznad nas

S fra Slavkom Barbarićem razmišljamo o uzorima vjere

„Ako našim mladima ne uspijemo ‘nametnuti’ kao uzor ljude koji su na putu vjere ostvarili svoj život s Bogom i suživot s ljudima, onda ćemo ih prepustiti prolaznim zvijezdama koje će jednoga dana nestati, a onda s njima i ideali naših mladih... Ne trebamo se stidjeti svoje baštine, vjere svojih otaca, i moći ćemo nastaviti svoj rast kao ljudi i kršćani za nova vremena.“

Svjedoci vjere iz prošlosti – to su zvijezde koje mogu obasjati naše tame

Opomena

Čovječe pazi
da ne ideš malen
ispod zvijezda!

Pusti
da cijelog tebe prođe
blaga svjetlost zvijezda!

Da ni za čim ne žališ
kad se budeš zadnjim pogledima
rastajo od zvijezda!

Na svom koncu
mjesto u prah
prijedi sav u zvijezde!

A. B. Šimić

Vidioci govore

Marija Pavlović-Lunetti 8/9

Ovih mi je dana telefonirao jedan mladić koji je bio u Međugorju prije dvije godine. Rekao mi je da je odlučio ući u sjemenište u Milanu. Ja sam oduševljeno rekla da je jako lijepo što ćemo imati još jednog svećenika. Pitala sam ga koliko se bogoslova upisuje ove godine. Kad sam čula njegov odgovor, skoro mi je puklo srce. Rekao mi je da ih je troje. Bila sam šokirana. Zaštutjeli smo. Mislila sam na Lombardiju gdje sada živim. Milano je najveća biskupija na svijetu. Bila sam šokirana, pitala sam se gdje nam je budućnost... A mi ostajemo indiferentni! Gdje su sva ona djeca koja su bila pobačena, bačena u smeće, svi ti potencijalni svećenici? Kakav je to egoizam majki i očeva koji kažu da će imati najviše jedno ili dvoje djece? Da su naši roditelji mislili tako, kako se danas često misli, danas ne bi bilo Vicka koja je iz obitelji s osmero djece, ne bi bilo mene koja sam iz obitelji sa šestoro djece, ne bi bilo mnogih drugih.

Postoje mnoga opravdanja, izlike ekonomske prirode. Sjećam se da u našoj kući nije bilo novca. Kada se Gospa ukazala, rekla nam je neka primamo ljude, neka otvorimo svoja vrata, i to smo učinili. Znali smo pripremiti juhu za dvadeset ljudi, a nas je bilo petero-šestero jer su u međuvremenu starija braća otišla raditi u inozemstvo s tatom. Kad je došlo vrijeme ručka, ljudi su bili ponosni što mogu sjesti s nama za stol i jesti tu siromašnu seljačku hranu. Nikada nikome nismo rekli da nemamo dovoljno hrane. Bilo je uvijek u izobilju jer nas je Gospodin blagoslovio. Neki su znali reći da će uzeti nešto manje, da će se žrtvovati, da bi mogli podijeliti s drugima. To smo naučili s Gospom: da nismo sami, da naša obitelj nije sama, da naša župa nije sama, nego da smo cijeli svijet. Gledajući Gospinim očima, nismo više bili kao konji kojima stavljaju zaslone na oči da ne bi vidjeli ni lijevo ni desno. Počeli smo gledati široko.

► Nastavak s 5. str.

Festival mladih i medijski embargo

Boli činjenica da međugorski festivali mladih prolaze neopaženo u ovdašnjim crkvenim i inim medijima. Kao da postoji neki prešutni embargo i zatvaranje očiju pred desetima tisuća mladih iz cijeloga svijeta. Slično je i sa svim ostalim masovnim međugorskim okupljanjima. Međugorskoga festivala nema ni u vjerskim emisijama na javnoj televiziji, nema ga ni u tiskovinama, prešućuje se ili zaobilazi. Ako se drugdje okupi do tisuću mladih, pune se stranice tjednika ili mjesečnika dok spram Međugorja vlada neshvatljiva šutnja i muk. Boli to zatvaranje očiju pred golim činjenicama. Ne mora se vjerovati u ukazanja, ona nisu članak vjere, ali zašto zatvarati oči pred činjenicama i jasnim pokazateljima!? Kao što već rekoh, sve se ovdje odvija bez ikakve promidžbe. Upravo su ova okupljanja prilika za upoznavanje, razmjenu iskustava, prijateljevanje i druženje. Vjerujemo da će se na tom polju – i u crkvenim medijima – stanje promijeniti nabolje pa da će i domaći svećenici uvidjeti blagoslov i plodotvornost ovakvih okupljanja i susreta. Sreća je uvijek plod susreta.

Hipijevski eventi redovito svršavaju u opijajima, u alkoholu i neprosjavanim noćima, u razbijenim bocama i kaljuži, nekada čak tragičnim stampedom. U Međugorju festival svršava nakon tjedan dana kateheza, svjedočanstava, molitve, pjesme i druženja u ranim jutarnjim satima na blagdan Preobraženja Gospodnjega ili Božjega lica, podno križa na Križevcu. U ranu zoru, kad se sunce rađa, čovjek je pozvan slaviti svoga Tvorca sa svime što ga okružuje, što diše. Tada se slavi Euharistija podno križa – križa kao znamenja nade i snage.

Usporedimo li Međugorje s paradigmom svjetovnih okupljanja mladih, američkim Woodstockom ili pak berlinskom Love Paradom, onda imamo pred sobom dva svijeta, a među njima je britka razdjelnica, plus i minus, desno i lijevo. Postoji zatvoren i otvoren svijet, svijet privida i stvarnosti. U Međugorju je svijet nebeske glazbe, sklada i suzvučja (orkestar koji za vrijeme festivala svira, uvježbava se na licu mjesta, a sastavljen je od mnogobrojnih vrsnih solista od sva četiri vjetra), dok na drugoj strani imamo svijet razorne glazbe koja uništava sluh, od koje nitko nikoga ne čuje niti može čuti. Svijet je to smisla i besmisla, svijet originala i bezbrojnih kopija, svijet tiha molitvena rominjanja i svijet šokova, svijet nebeske simfonije koju otkrivamo u svemiru i svijet paklene kakofonije i disharmonije, svijet milozvučja i svijet zlozvučja u kome se nitko ne razumije; svi-

Mladifest je otvoren molitvenik mladih duša, a Međugorje postaje duhovnim zavičajem u kojem vlada posvemašnja otvorenost Bogu. Mladi u potrazi za onim što im može ispuniti srce i biće, mladi, koji su možda i osobno iskusili trpak i gorak okus grijeha i nesreću koju on donosi sa sobom, traže lijek ranjenoj duši u Kristovu sakramentu pomirenja, u Kristovim kupkama. Impresivan je osjećaj katoličkoga zajedništva i jedinstva oko Krista, Marije i Euharistije.

jet duha i svijet materije, govor duha i govor tijela, opojenost Duhom i sludenost tijelom.

Mladost u vjeri usidrena

U Međugorju mladi nisu igračka kojom se drugi poigravaju, nego se uče uzeti život u svoje ruke i kako postati svjesnim vjernicima. Netko je rekao da su jedino sveti živjeli istinskim životom, imali život u svojim rukama, bili sretnici, jer su bili u Bogu usidreni. Svi smo opterećeni strahom, pohlepom, strastima koje nama vitlaju, utjecajima drugih koji postupaju s nama kao s lutkama.

U vremenu izgubljenosti čovjek se pita kamo se treba zaputiti. Odgovor može biti samo jedan: „Natrag k Bogu!“ Treba stati Bogu sučelice, osobno. Ostaviti svoju rascjepkanost. Genijalni Blaise Pascal rekao je da je najveća nesreća za čovječanstvo što ljudi nisu kadri biti sa sobom ili se suočiti samo jedan sat, nasamo, u molitvi, sa svojim Bo-

gom. Samo tako, s Bogom, licem u lice, kao Mojsije, kao proroci, kao Isus koji je nama okrenuo Božje lice, može današnji mladi čovjek pronaći mir, svoje životno sidrište i uporište.

Ovdje smo u Međugorju svjedoci kako čovjek postaje čovjekom upravo pred Bogom, kako nalazi i pronalazi sebe, svoje ja, kako se dovodi u sklad i red te nalazi prave životne kriterije. Bez Boga, bez Isusa svaka je biografija (tj. ono u život i u životu upisano) prazna, besadržajna. Ovdje se u Međugorju Isus Krist upisuje u kosti i krv, u žile i pod kožu. Međugorje je zbiljski laboratorij Duha Svetoga iz koga izlaze ljudi zdravi i cijeli, oprani i očišćeni, s novim srcem. Dakle, novo stvorenje o kojemu govori i koje naviješta cijeli Novi zavjet. Zato mladi dolaze uvijek iznova, iz godine u godinu, u sve većem broju, u kupke i toplice Duha Svetoga pod Marijinim okriljem.

Iz Gospina Nazareta u Gospino Međugorje

Početak mjeseca srpnja u Međugorju smo sreli hodočasnike iz Izraela, iz Nazareta. Gospođa Therese Daoud i svećenik Souhail Khoury gostovali su u programu Radiopostaje „Mir“ Međugorje.

Priridila Milka Rozić

O Souhail prvi je put došao u Međugorje prije dvanaest godina i otad sa skupinom hodočasnika dolazi svake godine. „Nazaret je Gospin dom i mi je, kao Nazarećani, slijedimo u mjesta u kojima se ona ukazivala ili ukazuje. Također ju molimo da bude s nama u našem gradu i našoj zemlji jer nam je uistinu potrebna. Našem je narodu potrebna jaka vjera kako bismo je mogli svjedočiti u okruženju u kojem živimo – među židovima, muslimanima i ostalima. Kršćani su tamo mala zajednica, manjina, stoga nam je potrebna jaka vjera koju ovdje pronalazimo. Potrebna nam je Gospina zaštita i prisutnost kako bismo mogli biti njezini i Isusovi svjedoci.“

U vrlo složenoj političkoj situaciji svakodnevan život nije lagan. Kršćani žive u selima okruženi muslimanima, a u Nazaretu je vrlo jaka i židovska zajednica. Kršćani se često osjećaju kao građani drugoga ili trećega reda. Česte su napetosti pa i napadi na kršćane i u drugim zemljama: u Siriji, Iraku, Libanonu, Egiptu. Unatoč kušnjama trebamo ostati čvrsti i kao kršćani pokazivati Kristovu ljubav i dijeliti ju s drugima. Potrebna nam je pomoć Kraljice Mira da nas vodi k Isusu, kralju mira.“

Posjet pape Franje Svetoj Zemlji

„Bili smo vrlo ponosni kad je nedavno papa Franjo posjetio Svetu Zemlju. Pokazao je svim narodima tko je Isus, a njegova molitva, njegove riječi bile su duboke ne samo za kršćane nego i za muslimane i za židove. Papa je također zahtijevao da se poštuju naša prava i da budemo jednaki s ostalima. On je uistinu pokazao lice našega Krista. Bila je to duboka poruka zbog koje smo se doista osjećali ponosnima. Primili smo je u srce i želimo biti nositelji Kristova mira i ljubavi u ovome svijetu koji će ljude spajati, a ne razdvajati.“

O svećeništvu i plodovima Međugorja

Svećenik sam gotovo 28 godina, oženjen sam jer pripadam istočnom obredu Katoličke Crkve. Pastoriziram područje Galileje, posebno Nazaret. Pored redovitih aktivnosti u pastoralu od mog prvog dolaska u Međugorje počeli smo se okupljati i u molitvenim zajednicama pod nazivom „Marijina obitelj“.

Tijekom ovih dvanaest godina okupljamo se jednom mjesečno u različitim selima i mjestima, u različitim crkvama. Počeli smo s 50-ak članova, a sada nas ima na stotine. Sastajemo se u svim kršćanskim crkvama u Galileji, obično petkom ili subotom, ovisno o tome koja je crkva slobodna. Usvojili smo i molitveni program iz Međugorja: krunica uz pjesmu, sv. Misa, klanjanje. Također sam aktivan i na društvenim mrežama preko kojih širim i Gospinu poruku svakog 25. u mjesecu.

Susrećemo se i s hodočasnničkim skupinama koje s ovih područja dolaze u Svetu Zemlju i tako se povezujemo. Želim ustvrditi da nije bilo Nazareta, ne bi bilo ni Međugorja. Međugorje nam je tako drago, ovdje osjećamo duboku vjeru. Mnogi se moji hodočasnici doma vraćaju promijenjeni te i

drugima svjedoče što su doživjeli i kako ih vjera mijenja – poručio je uz blagoslov o. Souhail Khoury.

Zahvala Gospi na daru zdravlja

Nakon ozdravljenja od teške bolesti gospođa Therese Daoud zavjetovala se da će doći u Međugorje. Naime, nakon što joj je dijagnosticiran karcinom, trebala je amputirati nogu.

„Tijekom pretraga i boravka u bolnici stalno sam molila. U molitvi sam pronalazila utjehu, molila sam se da se što više približim Bogu i njegovoj volji, da blagoslovi mene i moju obitelj kako bismo mogli prihvatiti bolest i posljedice koje ona nosi. Operacija je zakazivana nekoliko puta pa odgađana, a meni kao da je nešto govorilo da se ne upuštam u taj zahvat. Nakon toga još sam jače nastavila moliti. Sa mnom su molili i drugi, ohrabivali me da se osjećam bolje.“

Kad je vidjelica Vicka bila u Nazaretu, bila sam u crkvi i molila s cijelom molitvenom zajednicom koja je bila tamo. U trenutku ukazanja uputili smo Gospi žarke molitve. Poslije toga išla sam opet na pretrage. Za desetak dana iz bolnice su mi javili da se kar-

Nazaret je Gospin dom i mi je, kao Nazarećani, slijedimo u mjesta u kojima se ona ukazivala ili ukazuje. Također ju molimo da bude s nama u našem gradu i našoj zemlji jer nam je uistinu potrebna. Našem je narodu potrebna jaka vjera kako bismo je mogli svjedočiti u okruženju u kojem živimo – među židovima, muslimanima i ostalima. Kršćani su tamo mala zajednica, manjina, stoga nam je potrebna jaka vjera koju ovdje pronalazimo. Potrebna nam je Gospina zaštita i prisutnost kako bismo mogli biti njezini i Isusovi svjedoci.

Snimila Dragana Dugandžić

Bili smo vrlo ponosni kad je nedavno papa Franjo posjetio Svetu Zemlju. Pokazao je svim narodima tko je Isus, a njegova molitva, njegove riječi bile su duboke ne samo za kršćane nego i za muslimane i za židove. Papa je također zahtijevao da se poštuju naša prava i da budemo jednaki s ostalima. On je uistinu pokazao lice našega Krista. Bila je to duboka poruka zbog koje smo se doista osjećali ponosnima. Primili smo je u srce i želimo biti nositelji Kristova mira i ljubavi u ovome svijetu koji će ljude spajati, a ne razdvajati.

cinom povukao. Odlučili su uraditi dodatne pretrage koje su potvrdile da sam zdrava. Moram reći da je kroz to vrijeme iščekivanja nalaza moja obitelj bila sa mnom u molitvi. Također smo zamolili osobu blisku Vicki da nas preporuča Gospi.

Zavjetovala sam se da ću otići u Međugorje, vidjeti molitvena mjesta - Križevac, Brdo ukazanja, Plavi križ, popeti se na ta mjesta s objema svojim nogama. Sada se osjećam zadovoljnom, sretnom, punom vjere. Došla sam ovamo s cijelom svojom obitelji“, kazala je gospođa Therese dodavši da ju je i sam njezin liječnik ohrabrivao da o svome slučaju svjedoči drugima.

Prevela Tea Sušac

Evo ti Majke! 25.

MLADIFEST
MEDUGORJE, 2014.

Svećenik – danas i ovdje, u Crkvi i svijetu

Ljeto je po običaju vrijeme mladih Misa, vrijeme kada netom zaređeni s rodbinom i pukom slave svoje prve svećeničke korake. Naš svijet još uvijek zna cijeniti svećenike te potrebu za svećenikom. Stoga je, čini se, u nas postalo gotovo običaj slaviti brojne mlade Mise. Ne kao možda prije četrdeset ili pedeset godina, ali smo ipak Bogu zahvalni što nam Gospodin gotovo svake godine podaruje mladića koji se osmjeljuju popeti na Gospodinov oltar.

fra Tomislav Pervan

Naša krajevna Crkva u Hercegovini ove je godine imala šest mladomisnika. Netko će reći da je to premalo za potrebe kojima je Crkva izložena u današnjem svijetu. Ali, usporedimo li stanje u nas s onim na Zapadu, možemo biti uistinu Bogu zahvalni i zadovoljni. Primjerice, jedna Bavarska s trinaest milijuna stanovnika, koja je među njemačkim saveznom državama najkatoličija, ali i po životnom standardu na samu njemačkome vrhu, ove je godine imala samo 22 (!) mladomisnika. To kao da govori da svećenički poziv nije više privlačan, kao da Bog nema što reći mladu čovjeku i ovom svijetu, a Isus i nema mogućnost nekoga privući u svoje intimno društvo.

Mladi ujedinjeni molitvom

S druge strane, ovih dana imali smo ovdje u Međugorju najprije duhovne vježbe za svećenike iz cijeloga svijeta, a onda molitveni festival mladih koji je okupio oko šest stotina svećenika iz cijele Crkve. Uzmemo li statistički da danas u svijetu ima oko 440 tisuća svećenika, slobodno možemo reći da je ovdje bilo više od jednoga promila danas živih i aktivnih svećenika iz Crkve. Pa znamo što je jedan promil alkohola u krvi. A znamo li što je to opojnost Duhom Svetim (a upravo je u korijenu riječi alkohol i Duh – pojam 'spiritus' ili 'spirit')? Pavao govori upravo

o tome, da se ne opijamo vinom, nego punimo, ispunjamo i budemo napojeni i opojeni Duhom Svetim.

O tome se na ovim ozemljima ne govori, o tome mediji ne izvješćuju, nema tih statistika iz Međugorja ni na televizijskim ni radijskim postajama, nema u tisku. A molitveni susret mladih traje ovdje cijelih tjedan dana. Proletos se održavao u Dubrovniku susret katoličke mladeži, trajao je nešto više od dan i pol. Nakon silnih oglašavanja i priprema okupilo se, prema proračunima, nešto oko 30 tisuća mladih. I svi su mediji bili puni izvješćivanja s toga skupa koji je podsjećao na onaj skup sa sv. Ivanom Pavlom II. prije deset godina. Nije nama do prebrojavanja, ali ako se ovdje jedne večeri podijeli više 35 tisuća pričesti, onda se zapitamo: Čije je to djelo? Tko je to osmislio i organizirao? Tko je privukao tisuće i tisuće mladih iz nekadašnjega istočnoga bloka upravo na ove prostore?

I nema ovdje onoga što se dogodilo prije nekoliko tjedana u Splitu na onoj razuzdanoj proslavi droge, seksa i alkohola (i fekalija) gdje je opustošen gradski stadion. Nema ovdje stotina policajaca da osiguravaju nekakve parade koje uništavaju temeljnu stanicu društva, brak i obitelj, tražeći za sebe ono što svim silama kao nešto nadideno i zaostalo ruše, name, istospolne brakove sa svim pravima. Policajci su ovdje neprimjetni, trebaju uredovati jedino u osiguravanju nesmetana prometa. Velika pak većina naših duhovnih pastira da-leko je od ovoga ovdje u Međugorju, gdje da-

Snimila Lidija Paris

nonočno stotine svećenika ispovijedaju mlade. Upravo je sakrament pokore onaj izravan susret s Isusom Kristom. Ne idem ja Isusu Kristu kao pokornik i grješnik, nego on dolazi k meni, on mene poziva i daje mogućnost novoga početka nakon što čovjek dodirne dno svoga života. To je ono nepobitno u Međugorju – započelo je prije točno trideset i tri godine. Stoga je usrećujuće biti svećenik u ovakvu ozračju kakvo čovjek doživi u Međugorju za ovih ljetnih mjeseci. I upravo tu svaki svećenik, i onaj koji je tek zaređen, a i onaj stariji i iskusnik, doživi da njegovo svećeništvo ima smisla, da je svećeništvo, kao što reče sv. Ivan Marija Vianney, ljubav Isusova srca.

Pristup svećeništvu nekada i danas

U moje doba, negdje u vrijeme Sabora, bijaše nezamislivo da svaki bogoslov ili pitomac u sjemeništu ima ključ od bogoslovije, sjemeništa ili samostana te da može ulaziti i izlaziti kad mu se prohtije. Danas je stanje posve drukčije. Kad se dođe u sjemenište ili bogosloviju, dobije se kućni ključ uz upozorenje: *Mladiću, pripazi. Čuvaj ključ jer izmijeniti brave i ključeve na cijeloj kući skupo košta.* Ulazi se i izlazi kada tko hoće: na predavanja, u kino, kazalište, gostionicu, kafić, na sastanak. Imati kućni ključ razumljivo je samo po sebi. Nekada bijaše život u klerikatu i bogosloviji u tančine definiran i uglavljen. Sve bijaše jasno zacrtano. Znalo se kada se liježe i ustaje, kada se ide na predavanja i dnevne točke – časoslov, Misa, blagovanište. Sve to bijaše savršen okvir za život. Da, okvir,

a što je sa slikom? Gdje je slika u svemu tome? Sliku stvara svaki pojedinac. On slika, on riše i ucrtava u okvir vlastitu sliku.

Današnji odgoj poima se kao okvirni odgoj, kao „okvir“ za neku buduću sliku. Okvir u koji treba staviti sliku, ispuniti nečim, staviti sadržaj. Sliku u okviru mora svakodnevno risati i iscrtavati svaki bogoslov, svaki franjevac, svaki svećenik u potonjem životu. Svatko ima u ruci kist, bojice kojima slika. Sjemenište je vrijeme putovanja, traženja, ponajprije otkrivanja Kristova lica. Mlad čovjek može samo u mjeri u kojoj u vlastitu životu iskusi Isusa Krista, Kristovu volju, spoznati i vlastiti poziv, u istini. Može biti prijatelj s Isusom Kristom.

Danas se svestrano promiče svijest odgovornosti i samoodgovornosti. Pa ipak, ne bi li bilo bolje govoriti da je Bog umjetnik, a mi onaj kist u njegovoj ruci koji slika vlastitu sliku kako se jednom zgodom izrazila velika sveta Mala Terezija, crkvena naučiteljica. Možda je današnji odgoj donekle ugodniji, nije strog kao nekoć, mnogo je toga prepušteno samoodgoju, ali, želi li mlad čovjek biti istinskim svećenikom, on mora biti prožet, impregniran Kristovim Duhom i nutarnjom stegom. Je li Isus Krist sadržaj našega odgoja? I vode li nas On i njegov Duh? Onaj kist koji mlad čovjek ima u ruci vodi Bog, a na nama je crtati i izvoditi poteze. Tu je situaciju divno oslikao veliki i genijalni Caravaggio (umro u 37. godini života, a ostavio iza sebe genijalna ostvarenja) kad je slikao svetoga Mateja evangelista koji piše svoje evanđelje. Desnicom piše, ali je glavom ulijevo okrenut gore prema anđelu koji mu „nadahnjuje“, koji mu uljeva božanske riječi. Pogled usmjeren prema gore, dok sam postaje protokom nadahnuća i Božjih misli koje onda stavlja na pergamentu. Umjetnik na tako zoran način izražava ono što je apostol shvatio te što nam ima poručiti.

Ikone istočnih Crkava rado prikazuju sv. Ivana Bogoslovca, evangelista. Na njima sv. Ivan redovito ljevicom stiše evangelistar uz srce, a desnicom kruži oko usta. Anđeo mu otraga šapuće u uši sadržaj objave koja kruži njegovom glavom, sve dok ono što je čuo, što mu je objavljeno ne učita u svitak knjige. Proces je to inspiracije Svetoga pisma, ali i zov svakomu osobno da kuša svakodnevno iščitavati iz Knjige života istinu spasenja. Pismo kao medij objave koju evangelist prima slušanjem te kao živ svjedok, nakon što je u svojoj glavi promeditirao, predaje nama, Crkvi, uz poruku: *Vidjeli smo slavu njegovu, slavu koju ima kao Jednorodenc od Oca, pun milosti i istine...* (usp. Iv 1, 14). Treba dopustiti da nas prožeže pogled s onih golemih i velebnih ikona Krista Pantokratora. Isus Krist velikih očiju drži u ljevici Knjigu,

a desnicom blagoslivlja. Tako bi nekako trebalo biti i u životu svakoga odgojenika, pa i svećenika.

Odgoj za okvir ili za sadržaj?

Na terenu i u konkretnu životu zna se nerijetko dogoditi da postane značajniji okvir od sadržaja. Treba se lijepo i pristojno sa svakim ophoditi, nikomu se ne zamjeriti, ići sa sjednice na sjednicu, pokušavati biti konstruktivan, iz oportunitizma držati nerijetko jezik iza zubi da ne bi oni „gore“ koješta čuli, pa onda slijedi premještanje. I kad se glasuje o prikladnosti kandidata za svete redove, nerijetko je bitan okvir. Je li se ponašao u okvirima propisa, kućne stege, je li bilo ispada, incidenata i sl.? Pa ako ih je i bilo, s vremenom se to zataška i prekrije u uvjerenju da je mlad čovjek s vremenom nešto i naučio, integrirao svoje loše strane, ali i da će i milost nešto učiniti. Svećenika nam, uostalom, treba, na sve strane imamo manjak.

Slika uvijek treba okvir. Ali okvir nikada ne može biti slika. Okvir je onaj prostor u kojemu živimo, a slika je sadržaj i poruka, cjelovit čovjek, čovjekovo srce i duša, Duh što ga Krist oblikuje, odnosno želi oblikovati u svećeničkoj duši. Sv. Terezija Velika jednom se zgodom izrazila: „Velika mjera bijede i zburjenosti dolaze odatle što mi svojom krivnjom ni sami sebe ne razumijemo te ne znamo uopće tko smo.“ Nužna je samospoznaja, traženje crnih mrlja na karakteru, borba protiv grijeha, obraćenje srca, osobna stega i kroćenje nagona, oblikovanje karaktera, snaženje vjere, nade i ljubavi, stvaranje vlastita duhovnoga života i stava, vlastite duhovnosti, čvrst dnevni red, ljubav prema molitvi i časoslovu, imati uvijek na pameti i u svijesti ono što je kazao sveti župnik Arški: *Svećeništvo je ljubav Isusova Srca.* Ništa od svega toga ne pada s neba, ne rađa se samo od sebe, za sve treba vremena i truda, vremena sisanja i rasta. Čini se da se malo tko za vrijeme studija mijenja, bilo duhovno, bilo psihički. Kakvi su mladići izišli iz novicijata, takvi se penju i na oltar. Možda su u međuvremenu naučili neke trikove uz pomoću kojih se snalaze u životu ili zajednici, nekada i s mnoštvom predrasuda i sudova, pa nekada čak i odbojnosti prema pojedincima u zajednici u koju stupaju.

Mladi nisu ni svjesni što ih tek čeka na terenu, pogotovo kad iznutra provale iracionalne snage i nagoni, želja za prihvatom, priznanjem, pohvalom, potreba za novcem, utjecajem, za moći, kada provali neintegriteta i neživljena spolnost koja se s vremenom razbudi na terenu, ako je pojedinac nije sublimirao u svojoj osobi. Ne koristi tješiti se potonjim zrelim godinama. Ne će biti ništa lakše za deset ili dvadeset godina. Činjeni-

ca da mladi svećenici i redovnici – koji su za studija bili uzorni – nakon pet-šest godina svećeničkoga djelovanja napuštaju svoje zvanje govori da su živjeli u iluzijama. Tek kada se suoče s krizama, vide se propusti ili promašaji koji su se dogodili za vrijeme odgoja. Ne koristi optuživati meštra, rektora, sustav, nego treba optužiti vlastite ruke koje nisu bile onaj kist koji je crtao što je Krist nadahnjivao ili govorio za našu izgradnju ili pak nisu na vrijeme uhvatile bika za rogove.

Imati samostanski ili sjemenišni ključ od prvih sjemenišnih dana ne znači biti u svemu slobodan i moći činiti što me volja, samo da oni odgovorni ne vide. Taj ključ je ključ prema vanjskom svijetu u kome se mlad čovjek kao bogoslov može lako izgubiti. Veliki je sveti Bonaventura rekao da se uvijek vraćao u samostan prazniji nego što je iz njega izlazio. Znao je što je pisao i govorio, bijaše on svetac i mistik. Što je s onim našim bitnim ključem koji vodi u nutrinu, u vlastito srce? Mlad čovjek treba imati ključ prema unutra, od prvoga dana kad stupi u prostor Svetoga; živjeti *sub specie aeternitatis*, biti duhovan, čistiti misli, čitati duhovne pisce, mistike, a ne prepustiti se kritici, zajedljivosti, ne očekivati stalno nečiji pljesak, senzibilizirati se za druge. Nekada će ključ prema srcu i donjim predjelima duše i srca „zaštekati“, zasuni se ne će dati lako otvoriti. Trebat će nekada primijeniti i silu, biti uporan. Tu su dolje, u donjim prostorima i podrumima, osobne i intimne stvari, tu je čovjek ono što jest, najosobniji. Treba nastojati, vrata se moraju otvoriti, sva prljavština iz podruma mora van. Treba se boriti i izvojevati bitku, isprazniti spremnike u kojima se nakupilo mnogo toga suvišna i pogubna.

Biti svećenik jest usrećujuće. Na početku svoga pontifikata papa je Franjo govorio o pastiru i ovcama. Pastir mora osjetiti „miris“ ovaca, mora vonjati, odnosno „zauđarati“ po ovcama. Oni rođeni na selu znaju kako je s pastirima, znaju za vonj vune, staje. Možemo reći, papa Franjo u tome slijedi sv. Franju Asiškoga. Franjo je iz Asiza na jedinstven način asimilirao u sebe taj *vonj, zadah ovaca*, bio je među običnim ljudima, siromasima i gubavcima i do danas zrači fascinacijom koja treba prerasti i u našem vremenu u svećeničko djelovanje. To je pak nasljedovanje Isusa Krista, kao osoban put svećenika, u zajedništvu Crkve. Služenje bližnjemu ozbiljenje je ljubavi prema Bogu, a bogoslužje i hvalospjev Bogu srčika je cjelokupna svećeničkoga života. Znamo što je molitva značila Franji, neprestano je pjevao hvale Bogu. Isusa treba nasljedovati, naviještati evanđelje, živjeti u Crkvi koja nije organizacija nego organizam, ne struktura, nego dom Duha, stado komu je pastir Isus Krist.

Svećeničko ređenje

U nedjelju 29. lipnja 2014. na svetkovinu sv. Petra i Pavla pod svečanom svetom misom u 18 sati u katedralnoj crkvi u Mostaru biskup mons. Ratko Perić zaređio je za svećenike fra Gorana Azinovića iz Međugorja, fra Darija Galića iz D. Blatnice (Čerin), fra Hrvoja Miletića iz Sesveta, fra Antonija Šakotu iz Čitluka, don Antu Čarapinu iz Drežnice i don Tomislava Zupca iz Služnja (Čitluk).

Uz biskupa sv. su Misu suslavili provincijal fra Miljenko Šteko, župnici rodnih župa novoređenika i šezdesetak svećenika. Katedrala je bila premalena za rodbinu i vjernike koji su došli na ovo svečano i radosno slavlje da Bogu zahvale za nove svećenike, ali isto tako da ga zamole za njihovu ustrajnost i vjernost.

Na početku svoje propovijedi biskup je istaknuo, oslanjajući se na poziv proroka Izaije i Jeremije pa i sv. Pavla, da je Bog onaj koji „od majčina krila“ poziva. „Čovjekovo je da se u vjeri odazove. To su učinila ova šestorica mladih ljudi. Vjera i vjernost temeljne su krjeposti na kojima počiva svećenički poziv, odaziv i ustrajnost. Blago svakomu koji očuva vjeru u Presveto Trojstvo, u Gospu, u Crkvu...“, naglasio je biskup te nastavio: „Istinska vjera uključuje vjernost do groba. Traži se vjera kao povjerenje u Boga, vjera kao predanje u nevidljivu i sigurnu ruku Očevu, vjera u vlastito sakramentalno svećeništvo, u smisao prezbiterijske službe, propovjedničke, ispovjedničke, euharistijske pa onda, još dublje, vjera u smisao svećeničke egzistencije, u smisao u život, i ovaj i onaj. Postoji velika razlika između teologije i molitve. Teologija je govor o Bogu, a molitva je

razgovor s Bogom. Teologija je rasprava da beskraj, a molitva je intimnost – razgovor s Bogom. Ne smije nam nikada biti teško kleknuti i s Bogom razgovarati. Iz razgovora s Bogom kroz molitvu hrani se svačija vjera i vjernost, a poglavito svećenička. Kroz molitvu treba s Bogom razgovarati o svome zvanju i poslanju, o svojim suradnicima, svome radu i kušnjama, o svojoj mucu, ali i o svojoj smrti.“

Potom je biskup govorio o trima važnima svećeničkim službama: o poučavanju, o posvećivanju i o upravljanju: „Gospodin Isus svojim je učenicima rekao da idu po svem svijetu, da krste i poučavaju ono što je on činio i učio. To su apostoli činili, a i njihovi nasljednici do današnjega dana. To je zadaća i novoređenika. Zato su se pripremali filozofsko-teološkim, a posebno biblijskim studijem. Što je naučeno, treba biti produhovljeno da bi se moglo uvjerljivo propovijedati. Tijekom vremena otkrivali su se i otkrivaju različiti putovi ljudskoga priopćavanja: slikama, telefonima, radiovezama, televizorima, filmovima, mobitelima, novinama, internetom, Facebookom, Skypeom, e-poštom, SMS-om, ali propovijed je od uvijek bila, jest i ostat će glavni i obvezujući put, način i metoda prenošenja Božje poruke ljudima. Svećenik je u savjesti dužan propovijedati evanđelje, Isusa Krista i njegovu nauku“, naglasio je biskup.

„Svećenika u služenju na oltaru, u slavljenju i dijeljenju sakramenata treba u prvom redu resiti pobožnost. Svećenik i vjernici su pobožni, ako im je život usklađen po Božjem zakonu. Svećenik je nezasađen, ali vrlo odgovoran djelatelj otajstava Božjih. Sve-

ćenik je na dan punih dvadeset i četiri sata Božji službenik, zato je svećeniku potrebna Božja pomoć, kršćanska molitva i ljubav“, poručio je Biskup novoređennicima.

Podaj svome sluzi pronicavo srce, da može služiti tvome narodu, razlikovati dobro od zla, jer tko bi mogao upravljati tvom narodom koji je tako velik“, citirao je biskup molitvu izraelskog kralja Salomona dok je novoređenici govorio o upraviteljskoj službi. „I Bog mu je dao. Ovo isto treba i svećenicima u upravljanju Božjim narodom: pronicljivo srce, da znaju razumno presuđivati i slijediti put pravde, štitići nepravedno tlačene, sirote i nejake. Dobro čini, zla se kloni! Treba biti na raspolaganju čovjeku i narodu, ne očekujući zahvalnost, jer je ni Isus nije dobio, a tolika dobra je ljudima učinio. Isus želi reći: Usprkos svemu, podite za mnom, dosta vam je moja milost!“ završio je biskup svoju homiliju.

Nakon ređenja, a pri kraju sv. Mise, provincijal fra Miljenko Šteko toplim je i biranim riječima zahvalio Bogu pa biskupu za ređenje, s njim podijelio radost Božjega dara u ovim novim svećenicima, zahvalio posebno roditeljima na dragocjenu daru svojih sinova Bogu i Crkvi kao i na njihovoj molitvi za ustrajnost na putu prema svećeništvu njihove djece i zamolio ih da nastave s molitvom. Čestitao je novoređennicima i ohrabrio ih na putu svećeništva.

Fra Hrvoje Miletić, koji je na službi u župi sv. Jakova u Međugorju, svoju je mladu Misu proslavio u nedjelju 6. srpnja 2014. u samostanskoj crkvi Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije u zagrebačkoj Dubravi.

Preuzeto s www.franjevci.info

Završen 19. međunarodni seminar za svećenike

Dvnaesti petodnevni međunarodni seminar za svećenike, na kojemu je sudjelovalo 306 svećenika i bogoslova iz 25 zemalja, završio je u subotu 12. srpnja sv. Misom za hvalnicom koju je predvodio voditelj seminara fra Ljubo Kurtović, župnik u Veljacima.

Svećenici i bogoslovci pristigli su iz Ukrajine, Koreje, Litve, Njemačke, Švicarske, Austrije, Brazila, Italije, Rusije, Hrvatske, BiH, Srbije, Slovenije, Mađarske, Češke, Slovačke, Francuske, Belgije, SAD-a, Irske, Perua, Ekvadora, Argentine, Španjolske i Poljske. Tema ovoga međunarodnog seminara bila je: „Evo ti Majke!“ „U Gospinoj školi“. Prema svjedočanstvima svećenika sudionika razabiru se iznimno dobri plodovi te je dogovoren i sljedeći susret, dvadeseti po redu.

Održan 15. međunarodni seminar za bračne parove

Na 15. međunarodnom seminaru za bračne parove u Međugorju, koji se održavao od 13. do 16. srpnja, sudjelovao je 131 sudionik iz 13 zemalja. Tema seminara bila je „Povjerenje u brak i odgoju“. Predavač je bila dr. Jozefina Škarica. Predavanja su prevedena na sedam jezika. Uz jutarnja i po-

slijepodnevna predavanja u međugorskoj se crkvi odvijao i molitveno-liturgijski program (krunica i sveta Misa), križni put na Križevcu i molitva krunice na Podbrdu. Seminar je završio sv. Misom u srijedu 16. srpnja koju je predvodio međugorski župnik fra Marinko Šakota, koji je bio i koordinator seminara.

„U Međugorju sam otkrio svoje zvanje“

Mitja Bulić svećenik je biskupije Novo Mesto (Slovenija) i prvi je put sudjelovao na međugorskom seminaru za svećenike. Svećenik je postao prije godinu dana, a u Međugorju je bio tridesetak puta. „Sa seminara nisam vrlo duboka iskustva i posve me ispunjava krilatica ‘Evo ti Majke!’ jer cijeli život živim s Marijom. Mislim da me ona vodi Isusu. Ove dane u Međugorju doživljam kao veliku milost. Ovakvi seminari pomažu nam u životu, to je nužno i potrebno. Mislim da sam ovdje otkrio osvoje duhovno zvanje, ovdje sam oživio svoju molitvu, čitanje Božje riječi. Prvi sam put došao kad sam imao šest godina i već sam tada osjetio nešto snažno i ne mogu to zaboraviti. Ovdje se osjeti mir, snaga molitve. Gdje si god u Međugorju, osjetiš mir.“

Statistika za srpanj 2014.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 166 700
Broj svećenika koncelebrana: 5349
(172 dnevno)

Održan samostalan koncert mješovitog zbora „Kraljica Mira“ župe Međugorje

Za proslavu blagdana svoga zaštitnika sv. Jakova međugorska se župa pripremala molitvenima, ali i posebnima, kulturnima, programom.

U ponedjeljak 21. srpnja nakon večernjeg misnog slavlja u dvorani sv. Ivana Pavla II. održan je samostalni koncert mješovitog zbora „Kraljica Mira“ župe Međugorje.

Na početku koncerta sve prisutne pozdravio je međugorski župnik fra Marinko Šakota koji je zahvalio članovima zbora, a kao gosti nastupili su David Parkes i Jakov Čolo. Korepetitor, odnosno glasnovirski i orguljaška pratnja, bila je prof. Katja Krolo Sarac. Posjetitelji su imali prigodu čuti razne skladbe u izvedbi pjevača i pjevačica koji su tijekom 24 godine postojanja zbora predanim radom i pjevačkim umijećem ugradili sebe u život župe, a osobito u liturgijska slavlja.

Izvedene su i dvije skladbe za koje je s. Irena napisala tekst i glazbu. Skladbe nose naziv *U visine tvoje* i *O nebo, nebo daleko*. Zborom „Kraljica Mira“ ravnale su mnoge časne sestre, a od 2010. godine tu je dužnost preuzela s. Irena Azinović koja je na kraju zahvalila svima koji su došli na koncert: „Ovom prigodom također želim zahvaliti svima koji podupiru rad župnoga zbora, našem župniku fra Marinku kao i obiteljima članova zbora na veliku razumijevanju. Biti ovdje u Međugorju velika je milost, ali i odgovornost. Ustrajati u svemu tome nije lako. Zato zahvaljujem Bogu i dragoj Gospi za ove divne ljude s kojima radim. Velika pomoć u našem radu je naša draga prof. Katja koja zaslužuje iskreno hvala. Hvala našim dragim gostima večeri Davidu i Jakovu što su se odazvali pozivu i svojim pjevanjem obogatili ovaj koncert.“

Život za druge - predstavljena knjiga o fra Jozi Vasilju

Knjiga *Život za druge* o fra Jozi Vasilju predstavljena je 23. srpnja u dvorani sv. Ivana Pavla II. u Međugorju u sklopu pripreme za blagdan sv. Jakova. Knjigu su priredili fra Ivan Dugandžić i fra Filip Sučić. Međugorski župnik fra Marinko Šakota na početku je uputio pozdravni govor kazavši da je radostan jer može pozdraviti sve na predstavljaju knjige o fra Jozi: „Fra Jozo je biser naše župe i čitava svijeta. On je ponovno živ, jer smo oživjeli sjećanje na njega“, kazao je fra Marinko, a u ime Hercegovačke franjevačke provincije prisutnima se obratio generalni vikar fra Ivan Ševo istaknuvši da su fra Jozi dolazili mnogi, posebice mladi.

O petogodišnjem fra Jozinu radu na Sveučilištu u Mostaru govorili su prof. dr. Šimun Musa i prof. dr. Zoran Tomić, dekan na Filozofskom fakultetu. Prof. Tomić je govorio o tome koliko je traga ostavio fra Jozo, a o tome govori i jedna činjenica. Naime, Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru odlučio je osam svojih dvorana nazvati po velikanima, a jedna dvorana nosi ime pok. fra Joze Vasilja. „Tako smo učinili da fra Jozo živi svaki dan s našim Filozofskim fakultetom i studentima“, kazao je prof. dr. Tomić.

Prisutnima su se obratili i priređivači knjige. „Iza fra Jozina osmijeha, kojim je osvajao“, kazao je fra Ivan, „skrivala se i životna mudrost, dobrotu, blagost, i to su ljudi uvijek znali prepoznati i cijiniti, to je smisao knjige, da to ostane upamćeno. Ideja za pisanjem knjige rodila se prije četiri godine. Fra Filip Sučić, koji je s fra Jozom djelovao u Africi, bio je na odmoru i pričao mi

kako su ljudi u Africi bili oduševljeni fra Jozom, kako ga ne mogu prežaliti. Od mnogih je čuo da treba nešto učiniti kako bi se očuvala uspomena na tog jedinstvenog čovjeka. Tada smo se dogovorili da ćemo se potruditi i za petu obljetnicu njegove smrti napraviti knjigu. Ja sam preuzeo dio njegova života u domovini, a fra Filip 12 godina koje je fra Jozo proveo u misijama. No, komunikacija je bila otežana. Afrika je daleko, prikupljanje građe bilo je fra Filipu puno teže nego meni ovdje tako da nismo uspjeli za petu obljetnicu, ali jesmo uspjeli za sedmu, 16. rujna“, kazao je fra Ivan. Fra Filip je tomu dodao da su mnogi htjeli govoriti o fra Jozi jer je bio sretniji prema svima.

Sjećanje na svoga bivšega meštra s nazočnima je podijelio i fra Stanko Čosić: „Zanimljivo je bilo kako je fra Jozo bio bliz i nedohvatljiv u isto vrijeme, bio je svačiji, ali ničiji. Ispocetka me to ljutilo jer sam ga htio shvatiti, doći mu bliže, sve analizirati..., ali shvatio sam s vremenom da trebam poštivati to kakav je, da je on u prvom redu bio potpuno Božji. On je preko Boga gledao ljude i gradio odnose, i zato je mogao biti milosrdan i strpljiv, uvijek je želio vidjeti dobro.“

Tijekom večeri predstavljen je i dokumentarni film o fra Jozi Vasilju, kratak prikaz njegova života. Scenarij filma potpisuje fra Ivan Dugandžić, redatelj je Mario Vasilj Totin. Pjevanjem je događaj uveličao Mješoviti zbor „Kraljica Mira“ župe Međugorje pod ravnanjem s. Irene Azinović. Robert Pehar, glumac HNK-a Mostar čitao je ulomke iz knjige o fra Jozi, a program je vodio fra Mario Knezović.

Zbirka pjesama fra Karla Lovrića Iz života za život

Iz života za život naslov je prve zbirke pjesama fra Karla Lovrića, koja je izbor iz njegova sažimanja doživljena kroz stihove, katkad slobodne, katkad deseteračke. Promocija ove zbirke mnoge je iznenadila, zapravo nisu ni znali da fra Karlo piše stihove.

Zbirka je predstavljena 22. srpnja u dvorani sv. Ivana Pavla II., a svojim izvedbama večer je uveličao tamburaški orkestar „Šurmanci“. Da je ova zbirka ugledala svjetlo dana može se zahvaliti idejnom začetniku, međugorskom župniku fra Marinku Šakoti koji je na početku večeri pozdravio sve prisutne te

zahvalio fra Karlu na ovoj zbirci poezije. Fra Karlo u Međugorju djeluje pastoralno, svakodnevno posjećuje bolesnike, a velik je dio života proveo u Švicarskoj s našim iseljenicima dijeleći s njima breme života. Pjesme koje su se našle u ovoj zbirci nisu same sebi svrhom, nego iskustvo pastorala i rezultat djelovanja s obiteljima, a ujedno i poruka za buduće trenutke. Ove će vas pjesme nasmijati, razveseliti, potaknuti ili možda promijeniti na bolje, što je i bila fra Karlova želja. Sav prihod od prodaje knjige namijenjen je nadarenim studentima Fonda talenata fra Slavko Barbarić.

Međugorski vodiči pomogli stradalima od poplava

Društvo vodiča za hodočasnike u župi Međugorje djeluje već pune 23 godine, tj. od 25. lipnja 1991. Temeljna svrha Društva vodiča je u suradnji sa Župnim uredom pomoći hodočasnici da upoznaju istinske vrijednosti, darove i milosti koje nam nebeski Otac udjeljuje preko Gospe, svoje i naše Majke.

Iako je Društvo vodiča zamišljeno kao strukovna udruga čiji je glavni cilj trajna izobrazba članova i njihovo usavršavanje, članovi su uvijek isticali potrebu i spremnost pomoći bližnjemu u nevolji. Tako su nakon velikih poplava koje su u svibnju ove godine pogodile Bosnu, Hrvatsku i Srbiju vodiči u župi Međugorje u suradnji sa Župnim uredom Međugorje aktivno sudjelovali u provedbi hvalevrijedne humanitarne

akcije pod nazivom „Međugorje for Bosnia, Croatia and Serbia“.

Tijekom koncerta na vanjskom oltaru župne crkve sv. Jakova u Međugorju međugorski su vodiči animirali okupljene hodočasnike i župljane te uz pjesmu i ples sudjelovali u prikupljanju pomoći. U humanitarnu akciju uključio se veliki zbor župe Međugorje, David Parks, Melinda Dumitrescu, zatim zbor međugorske Framme, čitlučki zbor „Prijetelji“ te Jakov Čolo.

Potaknut jedinstvom u činjenju dobra nazočnima se na kraju obratio župnik fra Marinko Šakota: „Svi smo mi jedno veliko srce.“ I uistinu su se mogle vidjeti na djelu riječi iz Svetoga pisma: „Zaista, kažem vam, što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste.“ (Mt 25, 40)

Miljenko Miki Musa

In memoriam don Živko Kustić (1930. – 2014.)

fra Ivan Dugandžić

Dana 19. srpnja 2014. u Zagrebu je preminuo dugogodišnji glavni urednik *Glasa Koncila* don Živko Kustić. Zahvaljujući ponajviše njemu, *Glas Koncila* je u olovnim vremenima komunističkoga jednodomlja neustrašivo branio slobodu vjere i dostojanstvo ljudske osobe. Posebno je ostao upamćen po svojoj britkoj analizi društvenih i političkih (ne)prilika u nepotpisanim komentarima te mudrim porukama seoskoga župnika don Jure u redovitoj rubrici *Pismo seoskog župnika*. Iz naoko pomalo nespretnih razmišljanja obična seoskoga župnika don Jure progovarala je evanđeoska mudrost, što su čitatelji lako prepoznavali i njome se krijepili. Don Živko je bio i vrstan propovjednik pa je u toj ulozi nastupao na brojnim vjerskim slavljinama u domovini i dijaspori.

Kao što je Crkvu neustrašivo branio od napada i kleveta izvana, tako se neumorno zauzimao i za pravu evanđeosku slobodu unutar Crkve, koju je istinski ljubio kao svoju majku. Bilo mu je strano svako uskogrudno strančarenje i crkveno-političko taktiziranje na štetu stvarna crkvenoga jedinstva u ljubavi. Bio je otvoren djelovanju Duha i novim pokretima u Crkvi zalažući se za mudro raspoznavanje duhova i zadržavanje svega što je dobro. Tako se je postavio i prema Međugorju, zagovarajući međusobnu snosljivost u iznošenju razloga za i protiv. Osobno se nije ustezao doći u Međugorje i propovijedati ostavljajući svakomu pravo na vlastiti sud. I tu je na djelu pokazao svoju dosljednost koja ga je resila čitava života. Neka mu Gospodin bude nagrada!

Iz Hondurasa i Floride u Međugorje na seminar za bračne parove

Među sudionicima seminara za bračne parove u Međugorju susreli smo dva para koji su stigli iz dalekih krajeva. Jedan od njih su Edith i Jose Dantes-Castillo s Floride (Miami), a drugi Lourdes Alvarenga i njezin suprug Elio David iz Hondurasa. Jose je drugi put na seminaru i smatra da se na takvim okupljanjima može naučiti mnogo toga vrijednoga o obitelji, stoga je zaželio uspjeh i sreću svim budućim sudionicima.

Lourdes i Elio imaju desetero djeco i detveta su put u Međugorju, a prvi put na seminaru za bračne parove: „Kada sam prvi put pozvala supruga da pođe sa mnom u

Međugorje, rekao je da sam luda. A nakon tolikih dolazaka, postao je veliki zaljubljenik u Međugorje, isto kao i Jose“, kazala je Lourdes.

Bračni par Šarčević: „Međugorje nam je drugi dom“

Šimo i Nada Šarčević došli su u Međugorje iz Belišća, iz župe sv. Josipa Radnika, kako bi sudjelovali na 15. međunarodnom seminaru za bračne parove. U braku su 35 godina, a ovo im je drugo sudjelovanje na seminaru za bračne parove: „Na seminarima se može puno toga naučiti, što podijeliti sa svojom suprugom, što podijeliti kada je teško. Jako nam je lijepo, puno smo toga naučili o braku.“ Nada je kazala da u Međugorje dolazi od samih početaka i bila je ovdje više od 30 puta.

Homoseksualnost, pobačaj i obraćenje u Međugorju

Dobro se sjećam onoga dana u veljači. Bila sam na sveučilištu. Svako malo gledala sam kroz prozor i pitala se je li Sara već otišla. Sara je bila zatrudnjela u jednoj kratkoj vezi koju je u međuvremenu već prekinula. Obratila mi se za pomoć, nije znala što bi. Govorile smo: „To je tek nakupina stanica.“ Odluka je pala. Bila sam ponosna što sam joj preporučila pobačaj. Čvrsto sam vjerovala da žena ima slobodu i pravo odlučivati o svom tijelu, čak posve isključiti majčinstvo. Odbaciti djecu.

Svjedočanstvo Francesce iz Italije

Toga se dana u veljači u meni nešto slomilo. Jesam li bila tako sigurna u sebe? Svake se godine prisjećam toga poslijepodneva, mirisa bolnice, Sarinih suza... Zašto se toga s dubokim žaljenjem sjećam kad god vidim neko novorođenče? Odgovor sam dobila nekoliko godina poslije, tijekom jednog *pro-life* seminara. Tamo sam otkrila što je doista pobačaj: ubojstvo. Bolje rečeno, ono što nazivamo pravom na pobačaj zapravo je pravo na ubojstvo u kojemu je glavna žrtva dijete, ali i majka koja doživljava unutarnju smrt. Pripadala sam toj skupini. Činjenica da sam podupirala pobačaj u meni je izazivala unutarnji razdor kojeg nisam bila svjesna. Bila je to mala šupljina u srcu na koju nisam obraćala pozornost jer sam se previše bavila karijerom koju sam tek počela graditi i liberalnom atmosferom u koju sam bila uronjena.

Unutarnja zabuna

Zalagala sam se za Treći svijet i borila za sve vrste prava koja bi mogla društvo učiniti jednakijim i pravednijim u skladu s idejama kulturne avangarde. Bila sam antiklerikalna: meni je Crkva bila pojam za skandale, pedofiliju, bogatstvo, svećenike krcate manama. Postojanje Boga? Meni je Bog bio zanimacija za bakice i umirovljenike. Upoznala sam mnoge muškarce koji su bili u krizi s obzirom na svoju muškost, preplašeni zbog agresivnosti žena, nesposobni za donošenje odluka. Upoznala sam žene (među kojima sam i ja) koje su bile umorne od veza s muškarcima koji se ponašaju poput prestrašene i nezrele djece. Imala sam sve manje povjerenja u muški spol i sve sam se više vezivala uz žene, što se još i pojačalo kada sam počela zalaziti

u neke društvene krugove i udruge. Rasprave i radionice meni su bili trenutci sučeljavanja s društvenim temama, među kojima je i nestabilnost ljudskoga postojanja. Zagovaralo se prolaznu ljubav, slobodno izživljavanje emocija. Smatralo se da naravna obitelj nije u stanju držati korak s društvenim promjenama. Tre-

balo je, po toj logici, odbaciti lance muško-ženskih odnosa koji su više konfliktni nego komplementarni.

U takvu sam grozničavu okruženju ubrzo ušla u homoseksualni odnos. Sve je bilo jako jednostavno. Osjećala sam zadovoljstvo i vjerovala da sam našla nutarnju puninu. Bila sam sigurna da ću samo uz ženu doći do puna ostvarenja one dobre kombinacije između emocija i ideala. Emocio-

nalne veze koje sam uspostavljala sa ženama počele su malo-pomalo produbljivati osjećaj nutarnje praznine koji sam otkrila kada je Sara počinila pobačaj. Zalažući se za pobačaj, počela sam ubijati svoj majčinski osjećaj, ubijati samu sebe. Poricala sam nešto što uključuje odnos između majke i djeteta, ali ne samo to. Svaka žena je majka ako zna prihvatiti i tkati društvene, obiteljske i prijateljske veze. Žena u sebi ima „prošireno majčinstvo“ koje nosi život: to je dar koji daje smisao odnosima, koji ih ispunjava dragocjen dar, odbacila sam i svoj ženski identitet, a ona „praznina u srcu“ rasla je i pretvorila se u provaliju kada sam počela živjeti svoju homoseksualnost. Kroz odnos s jednom drugom ženom pokušavala sam naći ženskost koju sam odbacila.

Neočekivan poziv

Usred tih nutarnjih potresa primila sam neočekivan poziv na putovanje u Međugorje. Došao je od moje sestre. Iako nije bila ekstremna poput mene, ni ona nije bila neki prijatelj Crkve, što mi je pomoglo prihvatiti njezin poziv. Ona je nekoliko mjeseci prije bila tamo sa skupinom prijatelja. Otišla je iz čiste radoznalosti, a sada je sa mnom htjela podijeliti to „revolucionarno“ iskustvo, kako sama kaže. „Nemaš pojma što to znači!“ govorila mi je. To mi je tako često ponavljala da sam konačno prihvatila. Htjela sam vidjeti što je to. U nju sam imala povjerenja, znala sam da je razumna osoba. Ako je pod takvim dojmom, znači da ju je nešto doista pogodilo. Ja sam svejedno i dalje bila uvjerenja da od religije ne može doći nikakvo dobro, napose ne od mjesta gdje šestero ljudi tvrdi da imaju nekakva ukazanja. Meni je to bila tek banalna kolektivna autosugestija. Na put sam poslala s takvim mislima u glavi – i doživjela iznenađenje! U Međugorje sam poslala uvjerenja da je sve laž zato što sam mislila da je religija bila izmišljena kako bi ugnjetavala lakovjerne ljude. Riječi osoba koje su proživljavale taj fenomen (neposredni protagonisti, mještani, liječnici koji su proučavali vidioce) uvjerile su me da sam bila puna predrasuda i da su me te predrasude zaslijepile, da mi nisu dale vidjeti stvarnost kakva jest.

Što to ima u Međugorju?

U Međugorju sam našla nešto opipljivo: mnoštvo ljudi iz cijeloga svijeta. Kako može biti laž nešto što traje više od trideset godina? Laž ne može dugo trajati, ona biva brzo razobličena. Ljudi koji su slušali svjedočanstva u Međugorju po povratku kući počeli su živjeti vjeru i primati sakramente. Rješavale

su se dramatične obiteljske situacije, bolesni su ozdravljali – napose od onih bolesti duše koje zovemo tjeskoba, depresija, paranoja, onih koje nas tjeraju na samoubojstvo. Što to ima u Međugorju da se život tolikih ljudi tako mijenja? Ili bolje, tko je tamo? Brzo sam to otkrila. Bio je to živi Bog koji se po Marijnim rukama brine za svoju djecu. Konkretno plodove vidjela sam u svjedočanstvima ljudi koji su odlučili ostati u Međugorju, živjeti u nekoj zajednici i svjedočiti o tome kako Majka svoju djecu strpljivo i mukotrpno izvlači iz tjeskobe.

Osjećaj praznine koji me pratio bio je znak duševna stanja koje sam mogla podijeliti samo s onima koji su imali iskustva slična mojima i koji su, za razliku od mene, prestali lutati.

Od tog sam se trenutka počela pitati što me može dovesti do punine? Vodi li me moj način života prema istinskom dobru ili je to zlo koje još produbljuje moje duševne rane? U Međugorju sam doživjela konkretno iskustvo Boga. Patnja ljudi podvojena identiteta bila je i moja patnja, a slušanje svjedočanstava o njihovoj „uskrsnuću“ otvorilo mi je oči, te iste oči koje su u prošlosti na vjeru gledale s predrasudama. Iskustvo Boga koji nikada ne napušta svoju djecu, napose ne u patnji i u očaju, iskustvo koje sam doživjela u Međugorju, nastavilo se kroz redovite odlaske na svetu Misu. Bila sam žedna istine i snagu sam nalazila na izvoru žive vode koji se zove Božja riječ. Tu sam našla upisano svoje ime, svoju životnu priču, svoj identitet. Malo-pomalo shvaćala sam da Gospodin ima jedinstven naum za svako svoje dijete kojemu je dao talente i mogućnosti koji ga čine jedinstvenim.

S novim očima

Sljepoća koja je zatamnivala moj razum polako je nestajala i počela sam sumnjati da su ljudska prava u koja sam uvijek vjerovala zapravo prikriveno zlo koje ne dopušta da se moje istinsko ja u potpunosti izrazi. S tim novim očima počela sam shvaćati istinu o svom identitetu. Sudjelovala sam u *pro-life* seminarima i susretala ljude koji su imali iskustva slična mojima. Radila sam na sebi sa psihoterapeutima i svećenicima koji su bili stručnjaci u pitanjima vezanima uz identitet. Konačno sam odbacila ideološke očale i počela živjeti u realnosti. Povezala sam komadiće komplicirane slagalice svoga života. Komadići su prije bili razbacani i pogriješno povezani. Sada su pronalazili red koji je ukazivao na određen naum: moja je homoseksualnost bila posljedica identiteta koji je oblikovan feminizmom i pobačajem. Ubijalo me upravo ono za što sam godinama mislila da me može potpuno ispuniti; punilo

Svjedočanstvo bivše savjetnice u klinikama za abortuse

Prije otprilike šest mjeseci primila sam neočekivano e-pismo jedne mlade žene koje je bila u mojoj klinici sa samo 16 godina. Nakon pobačaja postala je ovisna o drogama, patila je od teške depresije i čak je pokušala samoubojstvo. Mene je smatrala krivom. Napisala je: „Rekli ste mi da ću se osjećati bolje nakon pobačaja.“ Rekla mi je da sam ja uzrok njene boli. Dok sam čitala njezino e-pismo, osjećala sam njezinu patnju.

Preuzela sam odgovornost. Nisam tražila izlike niti sam opravdavala svoje riječi i postupke. Samo sam se neprekidno ispričavala. Uspjela sam je povezati sa svećenicima u njenom kraju koji pomažu osobama koje pate nakon pobačaja. Ona je sad druga osoba, a zahvaljujući njenoj iskrenosti i ja sam drukčija osoba.

Nedavno sam upitala bivše djelatnike klinike za pobačaje: „Kad biste se mogli vratiti unatrag i reći nešto ženama koje su imale pobačaj u vašoj klinici, što biste im rekli?“ Odgovori su bili raznoliki, ali svi su imali jednu zajedničku nit. Svi bi željeli reći da im je žao. Željeli bi se ispričati zbog zavaravanja i laži koje su izrekli tim ženama.

Ovdje se i sada ispričavam svim ženama koje su počinile pobačaj. Žao mi je. Žao mi je što vam nismo rekli istinu o pobačaju. Žao mi je što su vas prevarili ljudi za koje ste mislili da im možete vjerovati. Žao mi je što vas nismo slušali dok ste plakali u našim uredima. Žao mi je zbog boli koju ste osjetili, žao mi je zbog tuge koju ste osjetili ili osjećate i danas zbog naše neiskrenosti.

Preuzeto s Laudato.hr

me lažima koje su se prodavale pod istinu.

Polazeći od te spoznaje, počela sam prihvaćati svoj ženski identitet. Uzela sam natrag ono što mi je bilo oteto: samu sebe. Danas sam udana i uz mene je David koji me pratio cijelim putem. S nama je Onaj koji nas jedini može dovesti do onoga što doista jesmo. Samo treba znati da smo Božja djeca, da treba reći da i ne pokušavati uništiti Božji naum lažnim ideologijama koje ne mogu promijeniti našu duboku žensku i mušku narav.

Preuzeto s La Nuova Bussola Quotidiana

Snimila Lidija Paris

Život za druge

Iza mnogih ljudi, nakon njihove smrti, ostaju objavljene knjige kao plod njihova životnoga zanimanja, znanja i rada. Za mnoge od njih može se štoviše reći da su za svoga života bili prepoznatljivi baš kao ljudi knjige.

fra Ivan Dugandžić

Nerijetko se prema broju pisanih djela ocjenjuje i njihova veličina i uspješnost. Te knjige neko vrijeme čuvaju svježom uspomenu na svoga autora, a onda započinju svoj samostalan život, postajući sve više samo pisana riječ, dostupna čitateljima koji autora niti su poznavali niti ih osobno zanima. Njih jedino zanima problematika kojom se on bavio i ono što je o tome napisao, a to je ostalo sačuvano u njegovim knjigama. Autor i njegov osobni život posve su nevažni.

No, poznamo i takve ljude koji iza sebe nisu ostavili nijedne napisane knjige, ali je, poslije njihove smrti, u onih koji su ih bolje poznavali ostala velika potreba i želja da o njima i njihovu životu pišu knjige. Ne zbog toga da bi se sačuvalo njihovo znanje, koje za života sami nisu uspjeli staviti na papir, već zbog posebnosti njihova života koja jednostavno ne dopušta da ono što su značili drugim ljudima padne u zaborav. Takvi su ljudi za svoga života davali prednost zalaganju i žrtvi za druge pred pisanjem knjiga. Njima je bilo važnije nesebično činiti dobro ljudima od nastojanja da ostanе zapisano ono čime su se sami bavili i što su poučavali. Takvim ljudima pripada i pokojni fra Jozo Vasilj kojim će se baviti ova knjiga. Iza njege nije ostala nijedna objavljena knjiga, ali je zato još za života postao otvorena knjiga življena evanđelja prema nadahnuću svetoga Franje Asiškog.

Teško je i nabrojiti na kojim je sve crkvenim učilištima fra Jozo predavao, ali nigdje nije stigao ostaviti nijednu tiskanu knjigu, pa ni vlastiti udžbenik za svoje studente. Ne stoga što ih nije znao napisati, već što nije imao vremena za to. Ostala su iza njega do u tancine razrađena predavanja, ali nijedna tiskana knjiga. Ali, zato je svugdje ostavio snažan primjer autentična franjevca, svećenika, teologa i sociologa koji je ljudima život činio ljepšim i usmjeravao ih prema Bogu. Uspomenu na njega čuvaju ne samo braća franjevci i kršćanski puk, već i kolege s fakulteta, koji su zahvalni Bogu što su ga upoznali, kao i brojni studenti koji ga pamte ne

samo u znanju i stručnosti već još više po dobroti koju im je darivao.

Zamoljen da za potrebe kompletiranja fra Jozine biografije provjeri koje je sve predmete fra Jozo osamdesetih godina prošloga stoljeća predavao na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu (od 1989. godine Filozofski fakultet DL), isusovac P. Nikola Stanković poslao je vrlo zanimljivo izvješće koje više govori o fra Jozi kao čovjeku nego o onome što je predavao. Nakon što je nabrojio ništa manje već pet različitih kolegija koje je fra Jozo na njihovu fakultetu predavao od 1981. do 1987., P. Stanković donosi svjedočanstvo o njemu koje potvrđuje da je uspio čovjekov život uvijek najbolja knjiga koja nikad ne zastarijeva:

„Kod nas je pokojni fra Jozo Vasilj ostavio uspomenu ne samo kompetentnog stručnjaka i znanstvenika nego nadasve čovjeka, redovnika i svećenika kakvi se rijetko susreću. Susret s tom iznimnom osobnošću bio je pravi Božji blagoslov za svakoga. Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu je ponosan što je fra Jozo predavao na Studiju filozo-

fije Filozofsko-teološkog instituta i tako sudjelovao u postavljanju temelja Filozofskog fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu. Neizmjenno smo zahvalni za njegov rad, a napose za njegov izvanredan primjer.

Čini nam se da je dovoljno da dragi Bog bude blag s njime samo toliko koliko je fra Jozo bio susretljiv i ljubazan prema drugim ljudima i osigurano mu je vječno spasenje. Neka mu drag Bog udijeli svoju vječnu srdanost i mir!“

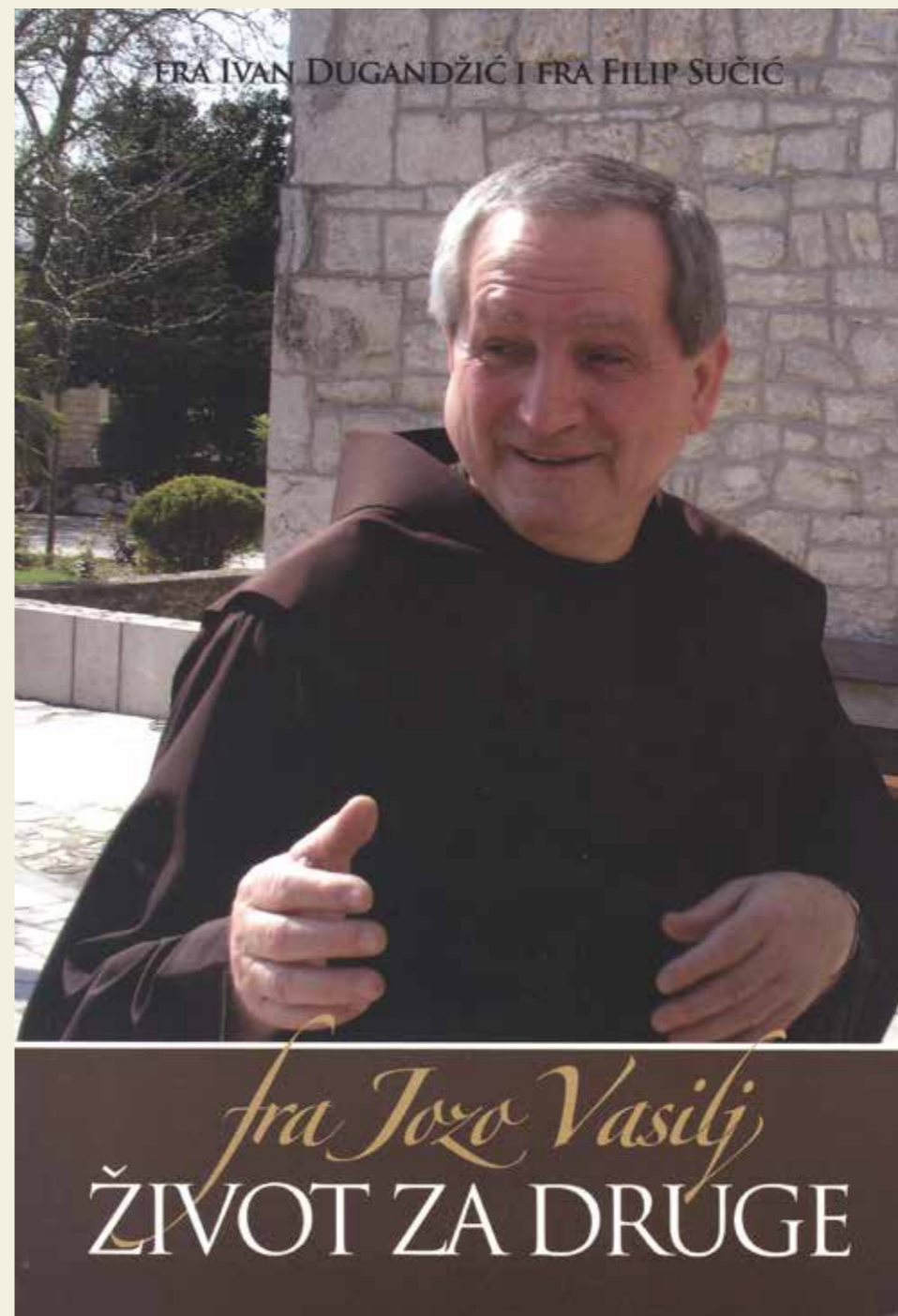
Nakon povratka iz Afrike, od rujna 2002. godine fra Jozo je predavao na hrvatskome sveučilištu u Mostaru, gdje je, također, uza svoj savjestan i temeljit nastavnički i znanstveni rad ostavio snažan dojam kao čovjek, kršćanin, svećenik i franjevac. Na komemorativnom skupu to je biranim riječima na dirljiv način zasvjedočio prof. dr. Šimun Musa, dekan na Pedagoškom fakultetu na kojemu je fra Jozo predavao:

„Dragi fra Jozo, kolega i prijatelju moj! Sretan sam što sam Te sreo, dogovorio s Tobom posao na Pedagoškom fakultetu, a onda smo se družeći još više upoznali, od kada ja i mnoge kolege iznimnošću Tvoje pojave ostadosmo začuđeni.

Unosio si blagdansku radost običnim danima, pouzdanje nastojanjima, iskrenost susretima, smisao pozdravu; produbljavao si povjerenje, učio nas strpljivosti, ljepoti jednostavnosti, sreći sebedarivanja vodeći u malom čovjeku bit svijeta.

Dirnuti Tvojom nesebičnošću i neobičnošću i mi ćemo, nadam se, progledati u Tvojoj istini, kako se o postupcima ne priča, nego se postupcima uči, djeluje, oplemenjuje. A, znao si lijepo i tiho zboriti, razgovarati, tješiti, liječiti, ozdravljati, znao si oneobičavati, uspravljati čovjeka riječju, jer si govorio kao čovjek koji svoj put ne opravdava, nego u njega vjeruje. Svojim si životom, napose franjevačkim poslanjem, u altruističkom zanosu živo svjedočio humanistički kozmopolitizam, duboku mudrost, diplomatsku taktičnost, a istodobno čuvajući u sebi ljepotu jednostavnosti, začudnu skromnost, iskrenost i neposrednost do dječje bezazlenosti, antejski bio prikovan za ovaj kamen.

Fra Jozo, naš kolega, naš profesor, dobri brat fratar, bio je i ostat će dobar duh naše-

ga puta. Dobri čovjek, čitav čovjek, zapravo, reći će jedna umna glava:

‘Čovjek, ni za dlaku manje, jer bi to značilo isto što i ne biti, ni za dlaku više, jer više od toga nema.’

Fra Jozo, po Tvom smo životu postali snažniji, po Tvom primjeru bogatiji, po Tebi smo darivani toplinom i blizinom; ostavi nam još, molimo Te, i blagost Tvog osmijsa - krajičak neba na zemlji. Pokoj Ti duši.“

Taj „krajičak neba“ što su ga ljudi doživljavali u susretu s fra Jozom i njegovim trajno nasmiješanim licem on je dvanaest godi-

na nesebično darivao i crnim ljudima Afrike koji su to brzo prepoznali i zavoljeli ga kao svoga. Fra Filip Sučić, jedan od četvorice hercegovačkih franjevaca koji su s fra Jozom djelovali u dalekom Kongu, pripovijeda mi je, za vrijeme svoga odmora u domovini, o neizmjennoj ljubavi i zahvalnosti tih ljudi prema fra Jozi. Oni usrdno mole da se učini nešto kako bi uspomenu na njegov dragi lik ostala i dalje živjeti.

U tom našem razgovoru rodila se ideja da uz petu obljetnicu njegove prerane smrti priredimo knjigu koja će barem donekle

predstavljati njegovu trajnu nazočnost među nama. Mene, kao njegova kolegu iz škole i sa studija te svjedoka njegova djelovanja u domovini, zapala je dužnost da prikažem taj dio njegova života, dok će fra Filip opisati njegov dolazak u Kongo i neobično plodno djelovanje u toj nama dalekoj i stranoj zemlji.

Danas, kada je sve manje „iznimnih osobnosti“ - kako se o fra Jozi izrazi P. Stanković - potrebo je čuvati uspomenu na one rijetke koji među nama bijesnu kao meteor i nestanu. Pa, i kad nam nije suđeno da nam dugo budu sudputnici na našim životnim putovima, oni snagom svoga primjera ostaju „dobri duh našega puta“, kako posvjedoči prof. Musa. Dok su nam uši pune i prepune lijepih teorija o životu i sve otrcanijih riječi o kvaliteti življenja, nažalost sve manje je ljudi na koje bismo se rado naslonili na našem mukotrpnom životnom putu.

Kao svjedoci vremena sirova egoizma i nezasićene gramzljivosti za materijalnom koristi, društvenim prestižem i popularnošću, čeznemo za ljudima skromnosti i dragovoljna odricanja koji u svakome čovjeku gledaju brata, spremni zaboraviti sebe radi njega. Fra Jozo je bio takav i zato ne smijemo dopustiti da primjer njegova života padne u zaborav. Ako je njegov život bio svjetlo mnogima, zašto dopustiti da se to svjetlo ugasi? To je jedini razlog pisanja ove knjige, Ona nije pokušaj nikakva kanoniziranja, već čuvanje svjetla koje je iza njega ostalo. U vremenu sumnjivih ideala i pobrkanih ciljeva ništa nije potrebno kao uzori uspjela života.

Svjesni da ovakva vrsta knjiga može biti zanimljiva i uvjerljiva samo ako u njoj dođu do riječi svjedoci vremena i prostora što su vezani uz dragog pokojnika, okrenuli smo se upravo takvim svjedočanstvima. No to nije nimalo jednostavno. Nije bio nikakav problem naći dovoljno svjedoka posljednjih dvadesetak godina fra Jozina života, jer oni su još na životu i živo se sjećaju druženja s njime. Drukčije je, međutim, s davnim godinama njegova dječastva i mladosti, jer tih svjedoka gotovo da više i nema među živima. Zato te godine u ovoj knjizi djeluju nešto siromašnije, što ne znači da fra Jozin život i tada nije odskakao od prosjeka njegovih vršnjaka i već tada obećavao bogate plodove kojih su kasnije toliki bili svjedoci.

Svima koji su se rado odazvali i ovu knjigu obogatili svojim svjedočanstvom o fra Jozi i njegovu životu od srca hvala u ime prireditelja ove knjige, njezinih čitatelja i ponajviše u ime samoga fra Jozе koji nije propustao zahvaljivati i za najmanji znak pažnje. Na kraju dugujemo ispriku čitateljima što knjiga iz nekih nepredvidivih razloga nije izišla o petoj obljetnici njegove smrti, kako je bilo zamišljeno.

Molitva kao lijek

Vjerom čovjek ispovijeda da je Krist njegov Bog i jedini liječnik koji ga može iscijeliti. Pokorom se okreće prema njemu, žali svoje grijeha da bi mu bilo oprošteno, traži njegovu blizinu, priznaje da je bolestan i da treba iscjeljenje, bolom priznaje da nije sposoban približiti mu se tako da se više nikada ne udalji od njega. Molitva dopunjuje vjeru i pokoru. Molitvom čovjek zaziva Božju pomoć da bi od njega primio njegu koju u svojem duševnom stanju treba da bi bio iscijeljen i pročišćen, da bi se otvorio Božjoj milosti, da bi se s Bogom sjedinio.

Jean-Claude Larchet

Molitvom čovjek ulazi u Božju prisutnost, u odnos s njime, i s njime se sjedinjuje. Sveti Grigur Palamas kaže da je molitva „spona koja povezuje stvorenja s njihovim Stvoriteljem“. Ta se spona gradi preko sakramenata – u prvom redu krštenja, potvrde i Euharistije – koji čovjeku vraćaju onu prvu ljepotu Božje slike, u njemu ponovno izgrađuju izvornu sličnost i daju mu puninu milosti. To ponovno izgrađivanje događa se potencijalno, odnosno na mističan način, kako kaže sveti monah Marko. Kršćanin treba osobno asimilirati primljenu milost, učiniti je svojom, aktualizirati je u sebi, u njoj i po njoj rasti. Za to je molitva nužno potrebna, u tome ona ima ključnu ulogu. Po molitvi čovjek može uspostaviti osoban odnos s Bogom koji u njemu živi po svojoj milosti. Po molitvi čovjek slobodno pristaje na spasonosnu preobrazbu koju Bog u njemu čini po svojoj milosti. Po molitvi čovjek postaje svjestan i voljan suradnik spasenja i deifikacije koju Bog vrši u Kristu po Duhu Svetomu. Cilj za kojim čovjek teži po molitvi nije, dakle, da Boga približi sebi, nego da se približi njemu, ne zato što bi Bog bio daleko, nego zato što se čovjek ili grijehom od Boga udaljio ili nije usvojio svu primljenu milost. Tako čovjek ostaje udaljen i izvan Onoga koji mu je, po riječima svetoga Nikole Kabazilasa, najbliži, bliži od njegova vlastita srca. Sveti Grgur Palamas kaže: „Bogu se molimo ne zato da bismo ga sebi približili, budući da je on posvuda, nego da bismo se uzdigli prema njemu i da bismo mu se vratili.“ Sveti Denis Areopagit kaže isto drugim riječima: „Pre-sveto je Trojstvo prisutno u svakom biću, ali svako biće ne boravi u njemu. Po molitvi ćemo u njemu boraviti.“ Po molitvi, dakle, možemo usvojiti milost.

Bog se nikome ne nameće

Bog svoju milost stalno daje, ali je nikomu ne nameće. On poštuje ljudsku slobodu. Čeka da čovjek zatraži milost. To se događa po molitvi u kojoj čovjek posve svjesno potvrđuje svoju slobodu. Čim mu se čovjek obrati, Bog uslišava njegovu molitvu. Krist i apostoli stalno nas podsjećaju: „Ištite i dat će vam se... Tko god ište, prima.“ (Mt 7, 7-8)

„Sve što zaištete u molitvi vjerujući, primit ćete.“ (Mt 21, 22) „Tražite i naći ćete... Tko traži, nalazi.“ (Lk 11, 9-10) „Što god zaištete u moje ime, učinit ću.“ (Iv 14, 13) „Ako me što zaištete u moje ime, učinit ću.“ (Iv 14, 14) „Što god ištemo, primamo od njega.“ (I Iv 3, 22) Krist nam kaže da je milost, dakle dar, već u nama: „Sve što god zamolite i zaištete, vjerujte da ste postigli i bit će vam!“ (Mk 11,

Josip Vasilj - Frama Međugorje

24) Ako čovjek nije prisvojio milost koja je u njemu, to je zato što joj se nije otvorio jer se molitvom nije obratio Onome koji mu ju je dao i koji je u njoj i po njoj prisutan: „Nemate jer ne ištete“, objašnjava nam apostol Jakov (Jk 4, 2).

Da bi bila uslišana, molitva mora biti „ispravna“: „Ištete, a ne primete jer rđavo ištete“, kaže nam sveti Jakov (Jk 4,3).

Moliti treba s vjerom (Mt 21, 22). Oci smatraju da je pokora važna i nužna, da je bitan sastojak molitve koju sveti Ivan Kasijan definira kao „krik grješnika kojega je taknuo kajanje“. Evagrije piše nešto slično: „Glavno svojstvo molitve je da je ona puna ozbiljnosti i poštovanja, da je prati skrušenost i bol u duši zbog vlastitih grijeha, kao i skriveni jecaji.“ Bez te pokorničke dimenzije molitva ne može biti učinkovita. Da bi se mogao približiti Bogu, čovjek mora biti svjestan koliko je od njega udaljen; da bi ozdravio od svojih bolesti, mora ih najprije priznati i žaliti zbog grijeha koji su ih uzrokovali; da bi primio milost, mora najprije s bolom shvatiti koliko je treba.

Osim vjere i pokore, uvjeti za učinkovitu molitvu su pozornost, budnost i trezvenost, gorljivost, ustrajnost, poniznost i, prije svega, čistoća srca. Predmet molitve treba isto tako biti u skladu s Božjom voljom jer Bog traži ono što je za nas doista dobro.

Molitva – temelj ozdravljenja

Budući da je molitva temelj primanja svake milosti, ona je i temelj ozdravljenja bolesna čovjeka, temelj njegova povratka zdravlju. Po molitvi se čovjek obraća Kristu liječniku da bi od njega primio ozdravljenje od svojih bolesti. Pomoć i potporu koju u bolesti treba može naći samo u Bogu. „Dobro znamo“, piše sveti Barzanuf, „da bolesnici uvijek trebaju liječnika i njegove lijekove [...], i zato psalam kaže: ‘Ti si naš zaklon iz naraštaja u naraštaj’“ (Ps 89, 1). Ako je Bog naš zaklon, onda se sjetimo da je rekao: „Zazovi me u dan nevolje, izbavit ću te i ti ćeš me slaviti.“ (Ps 49, 15) Sveti Ivan Zlatousti kaže da u vremenu molitve možemo „liječniku pokazati

sva svoja rana i primiti potpuno iscjeljenje“ i obraća se onima koji su se razboljeli od grijeha: „Ne tražite utočište kod ljudi, ne tražite prolaznu pomoć. Sve to ostavite po strani i u mislima trčite prema liječniku duša. Jedini koji može iscijeliti rane vašega srca je Onaj koji svakoga poznaje, koji zna sva naša djela. Dovoljno je vapiti prema njemu iz dna duše i prikazati mu svoje suze.“ Sveti Ivan Klimak preporuča, pak, da se ponašamo kao bolesnici pred kirurgom koji im mora amputirati neki ud.

Na čovjekovu molitvu Krist odgovara, daje mu ono što mu treba u njegovu stanju i liječi ga od njegovih bolesti. Nije, dakle, čudo što oci smatraju da je molitva snažan lijek. „Molitva je lijek“, kaže sveti Ivan Zlatousti i dodaje: „Molitva je lijek spasenja. (...) U njoj je naš spas, lijek naše duše koji iscjeljuje od zala koja se u njoj razvijaju. (...) Snaga molitve (...) liječi bolesti.“ Sveti Izak Sirijac napominje da je „molitva najjača pomoć u bolesti“. Sveti Ivan Klimak personificira molitvu koja kaže: „Dođite k meni (...) i naći ćete lijek za svoje rane.“ Sveti Ivan Zlatousti neprestano naglašava golemu moć molitve: „Velika je moć molitve. (...) Ništa, kažem vam, ništa nije moćnije od žarke i čiste molitve jer nas samo ona može osloboditi sadašnjih zala. (...) Stalno se obraćajmo Bogu, tražimo od njega sve jer ništa nije tako moćno kao molitva. Ona nemoguće čini mogućim, teško lakim, ona uklanja sve prepreke.“ Bez molitve ništa nije moguće. „Bez mene ne možete ništa“, kaže Isus (Iv 15, 5), a s molitvom je čovjeku sve moguće, jer po njoj zaziva Onoga, „koji snagom u nama djelatnom može učiniti mnogo izobilnije nego li mi moliti ili zamisliti“ (Ef 3, 20).

Ne znamo kako se to događa

Čovjek se mora moliti Bogu najprije zato što je grijeh korijen svih bolesti pa mora moliti oprostjenje i pročišćenje. Origen bilježi da kod svake molitve čovjek treba Bogu „ispovjediti svoje grijeha, gorko žaliti, moliti za iscjeljenje onih sklonosti koje nas tjeraju na zlo, kao i za oprostjenje grijeha iz prošlosti“. Terapeutska

snaga molitve iskazuje se prvenstveno u iscjeljenju od grijeha. „Molitva“, kaže sveti Ivan Zlatousti, „je lijek protiv grijeha, protiv počinjenih grješaka“. Osim toga naučava: „Svakoga dana zadobivamo brojne rane i sve ih liječimo prikladnim sredstvom, a to je molitva. Ako molimo budna duha, gorljive duše i predana srca, Bog nam može dati svoj oprost, praštanje naših grijeha.“ Sveti Ivan Klimak tvrdi da je molitva „najbolji lijek protiv najvećih grijeha“, a sveti Nikola Kabazilas piše: „Zazivamo Božje ime usnama, čežnjom i mislima, da bismo na sve ono čime smo zgriješili primijenili jedini lijek koji donosi zdravlje.“ Ivanova poslanica kaže: „Grijesi su vam oprostjeni po njegovu imenu.“ (I Iv 2, 12) Na još dubljoj razini, molitva liječi bolesne strasti, iskorjenjuje ih iz ljudskog bića te uništava i njih i njihove posljedice. Treba napomenuti da tu moć ima u prvom redu stalna molitva, što je razumljivo u onoj mjeri u kojoj – za razliku od grijeha koji su trenutačni čini – bolesne strasti predstavljaju stalno stanje. „Neprekidno zazivanje Boga je lijek koji uništava sve bolesne strasti“, piše sveti Barzanuf i napominje da nismo sposobni shvatiti kako se to događa: „Kao što liječnik stavlja lijek na bolesnikovu ranu, a učinak dolazi a da bolesnik i ne zna kako, jednako tako zazivanje Božjega Imena uništava sve bolesne strasti, iako ne znamo kako se to događa.“

Molitva je „čistač duše“, kaže sveti Ivan Zlatousti. Čisti je sve do najskrivenijih i najtajnijih zakutaka. Molitva ima moć dosegnuti i izliječiti čak i nesvesne grijeha i nesvesne bolesne strasti, zato što po njoj djeluje Onaj koji „vidi u skrovitosti“ (Mt 6, 18), koji „proniče srca“ (Ps 7, 10), koji iznosi „na vidjelo što je sakriveno u tami“ i razotkriva „nakanu srca“ (1 Kor 4, 5), koji ima moć uništiti svaki grijeh i svaki trag bolesnih strasti. Kršćanin koji je zbog grijeha postao nespo-soban spoznavati svoje „skrivenne dubine“ u kojima žive tajne bolesne strasti, mora zbog njih činiti pokoru i istodobno moliti Boga da ga od njih izliječi. Zato sveti Barzanuf piše: „Noć i dan molim za čišćenje od vidljivih strasti i od onih koje su skrivene.“

Molitva uništava bolesne strasti, tjera u bijeg one koji ih uzrokuju i koji su u ljudskoj duši glavni uzročnici nemira i razlog svih njezinih bolesti, naime đavla i demone, te poništava sve patološke posljedice njihova djelovanja. „Isusova molitva“ u tom smislu ima posebnu učinkovitost.

Obradila i prevela Lidija Paris

(U sljedećim brojevima: *Terapeutski učinci molitve, Molitva kao zaštita, Isusova molitva – Tihovanje*)

JEAN-CLAUDE LARCHET je jedan od najvažnijih i najzanimljivijih pravoslavnih pisaca današnjice. Rođen je 1949., doktor je filozofije (1987.) i teologije (1994.). Među njegovim brojnim objavljenim djelima posebnu pozornost privlači trilogija o bolesti i iscjeljenju temeljena na djelima otaca: **Teologija bolesti** (*Théologie de la maladie*, 1991.; u engleskom prijevodu: *The Theology of Illness*, 2002.), **Terapeutika mentalnih bolesti** (*Thérapeutique des maladies mentales*, 1992., u engleskom prijevodu: *Mental Disorders and Spiritual Healing*, 2005.), i njegovo remek-djelo na više od 800 stranica **Terapeutika bolesti duše** (*Thérapeutique des maladies spirituelles*, 1997.). Dr. Larchet jedan je od rijetkih autora današnjice koji bez poteškoća povezuje strogo znanstven pristup, ljubav prema Crkvi i smisao za crkvenost.

Gospodine, svega mi je dosta

fra Mario Knezović

Jedan od vrlo značajnih starozavjetnih proroka je sveti Ilija. Ime mu dolazi od hebrejskoga Eliyyāhū i znači „Jahve je moj Bog“. Ilija je, kao i svi proroci, Božji poslanik koji je na teškim misijskim zadat-

cima pronosio Njegovu poruku ondje gdje tu poruku nisu željeli čuti i gdje su prezirali proroke.

Sveti je Ilija svoju zadaću obavljao beskompromisno. On nije odustao ni onda kada su mu i razum i tijelo sugerirali da se dalje ne može, kada je u pustinji klonuo, iscrpljen od gladi, žeđi i vrućine. Kada nije vi-

dio nikakva načina kako poći naprijed i kad su ga napustile sve ljudske snage, samoprijetkorno je jauknuo prema Bogu: „Već mi je svega dosta, Jahve! Uzmi dušu moju, jer nisam bolji od otaca svojih.“ (1 Kr 19, 4)

Nakon takva vapaja u klonuli život ova proročka ulazi nova snaga Božje prisutnosti. Kod Boga nema odustajanja. Kao da nam se i u proročkim primjerima jasno kaže da nema odustajanja i okretanja unatrag nakon što se stavi ruka na plug Gospodinov. Bog reče Iliji: „Ustani i jedi. On pogleda, kad gle – kraj njegova uzglavlja na kamenu pečeni kruh i vrč vode.“ (1 Kr 19, 6) Okrijepljen tom čudesnom hranom, Ilija je hodio četrdeset dana i četrdeset noći do brda Horeba.

Božji zadatci, očito je, nisu lagani. Potvrđuje to i primjer svetoga Ilije. Zapravo, Božji su zadatci neizvedivi bez Njegove milosti i Njegove snage. Čovjek lako klone, lako se umori, zastane i ne zna kako dalje. Tada često konstatiramo da nam je svega dosta i da nam je najlakše dići ruke od svega. No, uvijek treba računati na ono najvažnije. Čovjek se samo treba staviti u Božju službu i ostalo prepustiti providnosti koja dolazi odozgor. Biti prorok nije vještina, domišljatost ili izučeni zanat. Biti prorok je služba u Božjim rukama.

Sveti je Ilija bio pozvan upozoravati one koji žive po poganskim običajima. Naime, za vrijeme kralja Ahaba, koji je zbog gospodarske situacije oženio Feničanku Jezebel, Ilija se hrabro borio protiv poganskih običaja koje je ona donijela sa sobom. Korio je i vladara i narod što su ostavili svoga Boga, a počeli častiti poganskoga boga Baala. Ilija nije mogao šutke gledati izopačenost koja je zahvaćala njegov narod. Vodio je ljut boj protiv Baalovih svećenika i nadjačavao ih snagom Boga kojega je propovijedao odvažno i hrabro.

Sveti Ilija naših dana također bi imao dobrano posla. Svakodnevno smo svjedoci kako se praznovjerje, poganski običaji, magijski rituali i čudne iscjeliteljske metode šire svuda oko nas. Dizati glas protiv lažnih proroka – Baalovih svećenika – potreba je koja se ne smije zaobići. Prilagođavanje vremenu i prihvaćanje svega što je lijepo upakirano prijevara je koja mnoge sustiže kao bumerang. Udaljavanje od Boga i prihvaćanje bogova trgovačko-komercijaliziranoga svijeta nametljiva je pojava. Idolopoklonstvo se manifestira u svim oblicima i tako se baca sjena na čistoću nasljedovanja i življenja pravih vrijednosti. Kao što s jedne strane Feničanka Jezebel predstavlja one koji svojim djelovanjem unose zbrku donoseći među narod poganske običaje, tako, s druge strane, sveti Ilija uprizzoruje način kako se protiv takvih treba boriti čvrstim stavom i oslanjanjem na Božje nadahnuće.

Pred križem

Isuse na križu raspeti, klanjamo ti se!
Tvoja Majka, koju si s križa nama dao za Majku,
uči nas da molimo pred križem, da promatramo tvoje rane.

Isuse, gledam te razapeta na križu, u najtežoj situaciji, u najvećoj kušnji:
tvoja ljubav se ne da pobijediti jer je jaka!
A moja ljubav u kušnjama?
Kakva je moja ljubav kad me drugi ne vole,
kada ne pričaju sa mnom,
kada nisu dobri prema meni?

Isuse na križu raspeti, promatram te:
u najtežoj mogućoj situaciji ti praštaš.
Ti si slobodan, iznutra slobodan.
A ja? Praštam li ja? Ako ne praštam, shvaćam li
da u meni vladaju negativni osjećaji, da oni upravljaju mnome?

Isuse, hvala ti! Isuse, volim te!

Ma. Ša.

Gospa od Otkupljenja (Barcelona, Španjolska)

U noći 1. kolovoza 1218. godine Blažena Djevica Marija ukazala se sv. Petru Nolascu, njegovom ispovjedniku dominikancu Raymundu Penaforskom i aragonskom kralju Jakovu I. te preko njih trojice ustanovila djelo otkupljivanja robova. Poslanje mercedara (od španjolskog *merced* - milosrđe) bilo je otkup i oslobođenje kršćana koje su Saraceni zarobili na Sredozemnom moru i u Španjolskoj, a zatim ih mučili i prisiljavali da se odreknu svoje kršćanske vjere.

Odabrao fra Karlo Lovrić

Vijest o ukazanju brzo se proširila cijelim kraljevstvom. Dana 10. kolovoza 1218., na Misi koju je u katedrali Sv. Križa slavio biskup Barcelone Berenguer de Palou i na kojoj je bio i kralj Jakov I., sveti je Raymund ispričavao viziju na što je biskup predao redovničko odijelo Petru Nolascu i dvojici drugova koji su se svečano zavjetovali da će i sebe dati u zamjenu za robove, bude li to potrebno. Puno ime reda je Red Blažene Djevice Marije Otkupiteljice robova. Mercedari su pod Gospinim okriljem i uz najveće žrtve iz ropstva spasili više od 70 tisuća duša, a djeluju i danas na svim kontinentima, napose u misijama. Papa Grgur IX. odobrio je za Španjolsku red Blažene Djevice Marije Otkupiteljice robova 17. siječnja 1235. Prvi poglavar bio je Petar Nolasco, koji je bio kanoniziran 1628.

Blagdan Gospe od Otkupljenja slavi se 24. rujna. Gospa od Otkupljenja glavna je zaštitnica Barcelone, a štuje ju se u cijeloj Španjolskoj, kao i na Siciliji koja je mnogo pretrpjela od Saracena. Gospi od Otkupljenja posvećene su mnoge crkve, župe i biskupije diljem svijeta.

Nova redovnička zajednica laika

Biskup Berenguer de Palou odobrio je za svoju biskupiju u ime Crkve novi red i dao Petru i njegovim drugovima bijeli habit. Dao im je i *Pravilo sv. Augustina* kao normu zajedničkoga života i odobrenje da iznad redovničkoga odijela mogu nositi sveti križ, znak njegove katedrale. Kralj Jakov I. u istom je činu utemeljenja doznačio braći odijelo koje nosi znamen Aragonske Kraljevine. Petar Nolasco i drugovi pred biskupom su položili redovničke zavjete. Istoga je dana kralj

Jakov I. redu darovao bolnicu sv. Eulalije u Barceloni koja im je služila kao prvi samostan, kao kuća za prihvata otkupljenih robova i mjesto gdje su se vršila djela milosrđa u korist bolesnih i siromašnih. Ta su djela spomenuta u buli pape Aleksandra IV. (1255.) koji je definirao mercedare kao *nove Makabejce vremena milosti*. Velika je vjerojatnost da su sva braća koja su s Petrom Nolascom primila bijeli habit bili laici. Sigurno se zna da Petar Nolasco nije bio svećenik.

Red je odobren i priključen Crkvi bulom *Devotionis Vestrae* pape Grgura IX., datirana 17. siječnja 1235. u Perugiji, naslovljenom na „Učitelja (to jest na Petra Nolasca) i braću u kući Svete Eulalije u Barceloni“.

Petar Nolasco

Fenomen ropstva kao posljedica navale Saracena na kršćanske zemlje Europe (Španjolsku i mediteranski bazen) bio je kompleksan fenomen i zabrinjavajući problem zbog gubitka slobode i opasnosti od gubitka vjere. Petar Nolasco bio je među onima koji su to uzeli k srcu. Rođen 1189. godine u Mas-Sa-

intes-Puellesu (u blizini grada Toulousa, današnja Francuska) Petar Nolasco već se kao dječak sa svojom obitelji nastanio u Barceloni (Španjolska) gdje je poput svoga oca postao trgovcem. Predaja ga definira kao „najboljega trgovca“. U njemu se od mladih dana očitovale buduća karizmatična misija koju će imati unutar Crkve i društva. Trgovačko mu je zvanje i znanje bilo od velike koristi jer je trgovcima bio olakšan ulazak u muslimanske zemlje. Skupinu drugova Petra Nolasca činili su laici koji su „gajili veliku pobožnost prema Isusu Kristu koji nas je otkupio svojom krvlju“, kako tvrdi kralj Jakov II. u jednom pismu iz 1301. godine upućenu papi Bonifaciju VIII.

Da bi otkupio robove, Petar Nolasco, zvan i ocem otkupljenih, skupljao je milostinju. U tome su mu pomagale mnoge uvažene i imućne osobe koje su mu davale i svoja vlastita dobra. Bili su to pioniri organizacije laika koja je poslije uzela ime Bratstvo i treći red mercedara.

Petar Nolasco širio je red osnivajući samostane u državama aragonske krune i na

jugu Francuske. Godine 1245. bilo je već 15 kuća i više od stotinu redovnika.

Nakon uzorna evandeoskoga života Petar Nolasco umro je 1256. ili 1259. godine u Barceloni i ostavio bogatu duhovnu baštinu. Nakon redovita procesa Sveta kongregacija za obrede 30. rujna 1628. odobrila je čašćenje Petra Nolasca proglašivši ga svetim kao primjerom življena evandeoskoga života po posebnoj karizmi ljubavi.

Djelo otkupa robova

Svaki je brat mercedar snagom svojih zavjeta bio dužan prikupljati milostinju. Od kraja 12.

stoljeća najuobičajeniji postupak oslobađanja kršćanskih robova bio je otkup koji se sastojao u plaćanju otkupnine vlasniku roba novcem ili živežnim namirnicama preko treće osobe. Svota se obračunavala po društvenom ugledu, dobi, ekonomskim i fizičkim uvjetima. Braća odabrana na generalnom kapitulatu prikupljenom su milostinjom otkupljivali robove. U slučaju da nije bilo dovoljno novca za otkup nekoga kršćanina koji je bio u opasnosti da zaniče svoju vjeru, jedan bi od otkupljivača ostao kao zalog namjesto roba.

U prvih 130 godina povijesti reda bilo je oko 52.000 otkupljenih kršćana. Otku-

pi su brižno pripremani. Odlasku otkupljivača prethodilo je liturgijsko slavlje. Poslije uspješna otkupa kršćanina zahvaljivalo se Bogu svečanim činom, ne samo radi postignute slobode nego i zbog izbjegnute opasnosti na kopnu i na moru. U misiji spašavanja robova mnogi su poginuli.

Otkupljivači i otkupljeni znali su otići u Rim da papama svjedoče o ropstvu. Glasovit je bio susret s papom Leonom X. koji je tom prigodom redu mercedara dao posebne ovlasti bulom od 28. srpnja 1516. godine.

Red Gospe od Otkupljenja rodio se zahvaljujući oduševljenju mladića Petra Nolasca kojega je dotakla Božja milost. Od 1218. godine, otkada započinje njegovo djelo, imao je 1.500 redovnika mučenika i na tisuće otkupljenih robova.

Evangelizacija Amerike

Povijesno je dokazano da su Kristofora Kolumba za vrijeme njegova drugoga putovanja u Ameriku pratili redovnici mercedari koji su odmah počeli evangelizirati starosjedioce u mjestima u kojima su boravili.

Prvi samostan mercedara u Novom svijetu bio je osnovan u San Domingu 1514. godine. Postao je središtem misionarskoga širenja prema drugim krajevima američkoga kontinenta. Redovnici su najprije naučili jezik starosjedilaca i upoznali njihov način života, a tek im onda prenosili istine kršćanske vjere preko križa i katekizma koji su sami pisali. Mercedari su branili starosjedioce od španjolskih osvajača i nadležnim autoritetima dojavljivali njihove zločine.

Iako su se susretali s raznim teškoćama, njihova se prisutnost brzo širila u svim dijelovima Srednje i Južne Amerike. Poslije San Dominga proširili su se na Meksiko (1516.), Panamu (1522.), Kostariku i Venezuelu (1535.), Ekvador (1534.), Peru i Boliviju (1532.), Argentinu (1536.), Čile (1562.)

U životu Crkve

Red Gospe od Otkupljenja duboko je utkan u život Crkve. Djeluje tamo gdje treba nositi otkupiteljsko oslobođenje evanđelja, gdje je čovjek izrabljiv, gdje su njegova vjera i dostojanstvo u opasnosti. Danas se ovaj red sastoji od svećenika i braće suradnika koji žive isti redovnički život. Poslije gotovo osam stoljeća povijesti Duh nastavlja puhati u jedra mercedarske lađe i vodi je u otkrivanje novih oblika oslobađanja robova, sukladno potrebama našega vremena.

Slobodni da oslobađamo, njihova je krilatica, a *osloboditi čovjeka od svakoga ropstva, posebice onoga koje je opasno za kršćansku vjeru*, njihov je program.

Prvi samostan mercedara u Novom svijetu bio je osnovan u San Domingu 1514. godine. Postao je središtem misionarskoga širenja prema drugim krajevima američkoga kontinenta. Redovnici su najprije naučili jezik starosjedilaca i upoznali njihov način života, a tek im onda prenosili istine kršćanske vjere preko križa i katekizma koji su sami pisali. Mercedari su branili starosjedioce od španjolskih osvajača i nadležnim autoritetima dojavljivali njihove zločine.

Ona je naša Majka

Marija-Zorka Vasilj

Nijedna ljubav nije iskrenija, čistija, bistrija i veća od majčine ljubavi. Ta ljubav pokreće, podiže i daje snagu. Zapravo, opisah ljubav naše nebeske Majke iako se ta ljubav nikada do kraja ne može opisati, pogotovo ne u nekoliko riječi. O toj ljubavi jedino može govoriti srce koje ljubi. Ljubav koju nam naša Majka daje je ljubav očitovana u njezinim majčinskim porukama, u milosti kojom nas obasipa dolazeći ovamo u Međugorje, neumorno i s velikom radošću.

Svaku majku najviše razveseli kada joj dijete dotrči u zagrljaj širom raširenih ruku, kada joj dadne iskren poljubac, ona-

ko da se čuje pucketanje usana, i kaže: „Mama, volim te!“ Koliko smo iskreno prigrlili i našu nebesku Majku? Jesmo li je uopće prigrlili uza se? Ona je naša i kaže nam: „Draga djeco!“ Kažemo li mi njoj ikada „Draga Majko!“ dok nas čeka raširenih ruku i srca da se umorni od tereta križarske ruke kako bi nas prigrllila uz svoje srce koje je bilo probodeno mačem bola?

Ona sluša što želimo reći njezinu Sinu kojemu nas toliko želi približiti, a ne može ako smo daleko i ako smo zalutali. Ona neumorno i strpljivo čeka da stanemo i odmaknemo se od buke svijeta i da oslušujući tišinu počnemo iskreno ljubiti nju, svoju Majku. Došla je i odabrala baš ovu župu, s razlogom. Ona kaže: „Ja vas ljubim i pozivam na novi život obraćenja.“ Jesmo

li joj ikada kazali: „Gospo, Majko moja i Majko svih nas, i ja tebe ljubim i želim s tobom ići prema novom životu obraćenja!“

Doživljavamo li mi Gospu uistinu kao Majku ili samo baratamo riječima da je ona naša Majka? Stanite ljudi! Nije mala stvar da se Gospa ukazuje baš ovdje, u našem i njezinom Međugorju. Vrijeme je da se uistinu odazovemo njezinu pozivu, svim srcem i cijelim svojim bićem.

Vrijeme je da iz petnih žila slavimo Isusa i zahvaljujemo Gospi. Vrijeme je da je prigrllimo kao svoju Majku.

Neka i dalje cvjetaju 33 godine Gospine bezuvjetne ljubavi. Dajmo joj svoje srce da zajedno s njom jačamo u vjeri. Predajmo se u njezine ruke jer nigdje nije sigurnije nego kod majke, a Gospa je i naša Majka.

Tjedni molitveni program – ljetni raspored (od obljetnice do Mise na Križevcu)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
22 - 23 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Krunica
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Križni put uz Križevac
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
22 - 23 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 19 h Sv. Mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Krunica na Brdu ukazanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Glasnik MIRA

O međugorskim događajima te odjecima u svijetu i Crkvi čitajte u *Glasniku mira*, mjesečniku Informativnog centra MIR Međugorje. Suradujte u *Glasniku mira*. Podijelite svoje dojmove i iskustva.

Uredništvo:

Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 653 327
E-mail: kreso.sego@medjugorje.hr

Propustili ste neke brojeve Glasnika mira? Možete ih naći u PDF formatu na službenoj web stranici Informativnog centra MIR Međugorje na adresi <http://www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira>

Preporučite drugima

Glasnik mira.

Darujte im godišnju pretplatu. Pretplatite se na *Glasnik mira*.

Služba pretplate:

Tel.: 00 387 36 653 342
E-mail: lidija_paris@medjugorje.hr

RADIOPOSTAJA
MIRA
MEĐUGORJE
Jajce 87,8 Mhz
Mostar 100 MHz
Banja Luka 107,8 MHz
Hercegovina 101,5 MHz
Lašvanska dolina 100 MHz
Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz
Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
Zepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Gospin trg 1
88266 Međugorje,
Bosna i Hercegovina

Tel: ++387 36/653 547 uredništvo
++387 36/651 100 glavni tehničar
++387 36/653 548 marketing
Faks: ++387 36/653 552

e-mail: marketing@medjugorje.hr
www.medjugorje.hr

Pribilježila Kristina Krstičević

Danijel, Ljubuški, Hercegovina

Dolazim u Međugorje svakoga dana, tu mi je duhovna hrana. Kad dođem u Međugorje na Misu i ako me Duh povuče na Brdo ukazanja, odem po nadahnuće. Marijine poruke redovito pratim, pokušavam svaki put doći na cjelonoćno klanjanje. Marija uvijek poziva na nekoliko stvari: na molitvu, na obraćenje, na čitanje Svetoga pisma, što bismo i bez nje trebali znati. To smo svi učili na vjeronauku. Marija je tu samo kao posrednica neba u ovim teškim vremenima. Podsjeća nas na neke stvari koje smo zaboravili, ili zbog ubrzanog života ostavili po strani. To moramo mijenjati. Molim se za svoju obitelj, za svećenike, za Papu, za svoje pokojne, a imam još nekih drugih nakana. Kroz Međugorje, u svom duhovnom rastu, naučio sam da mogu svaku Misu prikazati za svoje žive i mrtve. To mi nitko prije nije rekao. Svi bismo mi trebali u svojim domovima živjeti Međugorje.

Bog je svugdje prisutan, ali meni je Euharistija u Međugorju nešto posebno. Jedan dio Mise je na latinskom, pjeva se, tu su mnogi svećenici, od Marije izabrani. Ta mi je duhovnost nekako najbliža, tu se osjećam najpotpunije. I klanjanje pred Presvetim je nešto što se ne može propustiti, pogotovo kad je na vanjskom oltaru, pod otvorenim nebom. To je nešto što se ne može riječima opisati. Sve to bilježim u svoje srce, kao Marija. Sve stvari koje je proživljavala, doživljavala, bilježila je u svoje srce. Marija mi je put prema Isusu, a Isus mi je put prema Ocu.

Dođite u Međugorje i otvorite svoje srce, da Gospa i Isus u njega uliju svoje milosti, ali treba prvo skinuti staro odijelo. Kao što je rekao sveti Pavao, staro treba umrijeti da bi novo moglo živjeti. I tada na prvo mjesto treba staviti Boga, jer rečeno je u Svetom pismu da tražimo najprije kraljevstvo nebesko, a sve će nam drugo biti nadodano.

U ponudi suvenirnice ICMM

CD fra Slavko Barbarić

- Mir, mir, mir i samo mir!
Molitve i razmišljanja + glazba
- Peace, Peace, Peace and Only Peace!
Prayers and reflections + music
- Paix, paix, paix, seulement la paix!
Prîères et réflexions + musique
- Friede, Friede, Friede und nur Friede!
Gebete und Betrachtungen + Musik
- Pace, pace, pace e solo pace!
Preghiere e riflessioni + musica

CD

- Festival mladih
- Youth Festival
- Festival des jeunes
- Jugendfestival
- Festival dei giovani
- Festival de jóvenes
- Spotkanie młodzieży
- Nemzetközi Ifjúsági Imatálalkozó
- Modlitebné stretnutie mladých
- Modlitební setkání mládeže

DVD Medjugorje video postcard

 CD Jesus I Believe
Songs for Eucharistic Adoration and Praise

DVD Međugorje

- Draga djeco!
- Dear children!
- Chers enfants!
- Liebe Kinder!
- Cari figli!

 CD Canti in italiano e in latino

